

ՐԱՏԵԻԽԱ

RAHNUMA

Tel. Washington Heights 7128

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 165 Audubon Avenue, New York, N. Y.

Entered as second-class matter Aug. 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Mar. 3, 1879.

Vol. XII, No. 20, September 27, 1930

Ճիւտ 12, Նո. 20, Սեպտեմբեր 27, 1930

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՔԻԼԻՍԷ ԽԱՍԹԻԼԻՑԻ

Քիլիսէ իւզվի պիր թէչքիւաթ մագամընտա
հաչար, խասթա օլուր, հաթթա էօլէպիլիր:
Եաչայան պիր պէտէնին պիր հաչաթ մէպտէսի
օլուր քի անըն իլէ իտարէ օլունուր, պիրմագ-
սէտի օլուր քի անա կէօրէ թէպէտտիւլ էտիպ օլ
ղայէյէ սօղըու իլէրիլէր, պէտէնին գըսմարը
օլուր քի աչնի մէպտէ իլէ վէ աչնի նէթիճէյէ
սօղըու միւթթէֆիդէն հարաքէթ էտէրիլէր,
իմտի պու տէրունի գուվվէթ վէ պու գըսմար
ալազատա պուլունտուգլարը խարիճի գուվվէթ
լէրին աքսի թէէսիրինէ գարըը միւնաիւտէ Է-
սիպ, հաթթա օլ գուվվէթլէրի տէ քէնտի մագ-
սէտլէրինէ խըտմէթ էթտիրմէք իւզրէ անլէրի
ղապթ ու թէսիւր էտէրիլէր:

Մէսէյա պիր Փիտանտա կիւլ եա էլմա մէպ
տէսի մէվճուտ օլուր, անըն քէօքիւ, տալլարը
վէ եափրաղլարը կիւլ եա էլմա հասըլ էթմէք
իլին պիրիքտէ իլէրիլէր, էթրաֆլարընտա օ-
լան սուլա վէ իւզկիւարա մուգալէմէթ էտիպ՝
հաթթա տնլէրտէն տէ ճիւզլէր զապթ էտիպ՝
պէօյիւրիլէր, վէ նիհայէթ կիւլ եա էլմա եէթիչ-
տիրիլէր: Պու տէվր տէվամ էթտիքճէ օլ Փի-
տան հաչար: Պու խըտմէթլէրինտէ գուսուր վու
գու պուլտուգլա խասթալանըրլար: Էկէր խա-
սիմ գուվվէթլէրէ մուգալէմէթ էտէմէք հալա
կէլիւրիլէրէ էօլիւրիլէր:

Հայվանաթտա տա պէօյլէ տիր:

Քիլիսէտէ տէ պէօյլէ տիր: Վէ օ՝ պիր թէչ
քիւաթ մագամընտա աչնի գաիտէլէրէ թապի
տիր: Անըն տէրունի պիր գուվվէթի վար տըր,

Քրիստոս: «Էկէր պէնտէ գալմազսանըղ մէյվէ
վէրէմէզսինիղ»: (Յովհ. 15.) «Ձերա պրազը-
լան թէմէլտէն եանի Յիսուս Քրիստոստան մա-
տա պիր թէմէլ պրազմաղա հիչ պիր քիմսէ
մուգթէտիր օլմաղ»: (1 Կորն. 3. 11): Անըն տա
պիր մագսէտի վար տըր: «Թա քի ճիւմլէմիդ
քեամիլ ատէմ օլմագ իւզրէ Քրիստոսըն քէմա-
լընըն գամէթի էօլչիւսինէ վասըլ օլալմ»: (Եփես. 4. 13): Պու թէչքիւաթըն գըսմարը
վար քի անլէր պիրիքտէ իլէյէրէք պու զա-
յէյէ եէթիլիլէր: «Ձիւնչի պիդ, կէրէք Եէհու-
տի, կէրէք Եուանի, կէրէք գուլ, կէրէք հուրը,
ճիւմլէմիդ պիր բուհլէ պիր ճէսէտ օլմագ իւզ-
րէ վաֆթիդ օլունտուգ»: (1 Կորն. 12. 13): Պու
ճէսէտ եանի քիլիսէ տալի էթրաֆընտա պու-
լունան մուխալիֆ գուվվէթլէրի գապ ու քէս-
լիթ էթմէք վաղիֆէսիլէ միւքէլլէֆ տիր: «Իմ-
տի կիտինիդ, ճիւմլէ միլլէթլէրի շակիր էտի-
նիդ»: (Մատթ. 26. 19): Պունըն տա մէյվէսի
վար: «Բուհուլ մէյվէսի մուհապպէթ վէ մէ-
սէրրէթ վէ սէլամէթ վէ թէէննի վէ լութֆ վէ
խայրխահլըղ վէ սըտդ վէ հիւմ վէ զապթ Ը
նէֆա տիր»: (Գաղ. 5. 22):

Իմտի պու խուսուլարտա Փաալ օլան պիր
քիլիսէ տիրի տիր, եաչայօր, պու տաիրէլէրին
հէր հանկի պիրինտէ գուսուրլու օլան պիր քի-
լիսէ խասթա տըր, պու ճիւմլէսինտէ աթիլ,
հարաքէթսիդ օլան պիր քիլիսէ էօլիւ տիր:

Քիլիսէ խասթալըղլարընտան պազըսընը
սալալմ.—

Պիր քիլիսէտէ մուհապպէթ նէթիճէսի օլ-
մայան միւնաղալար պուլունուրսա օլ քիլիսէ
խասթա տըր: Քիլիսէտէ սըհհէթ ալամէթի օ-

լան միևնազաւար տա պուլունուր :

Պիր քիլիսէ կիւնահեարլարը խէլասա տա-
վէթ էթմէքտէ իհմալ պուլունուր իսէ, խաս-
թա տըր : Պու խասթալըղըն պէլլի սէպէպլէրին
տէն պիրի վաղլարտա պուլունուր :

Պիր քիլիսէտէ աղալար քեամիլ ատէմ օլ-
մաղա չալըրքէն Բրիստոսը ունուտուրլարսա,
օլ քիլիսէ խասթա տըր :

Պիր քիլիսէ իգթիսատի վէ իւնսի վէ միլլի
մէսէլէրէ բուհանի հայաթըն նէմասընա վէր-
տիլինտէն զիյատէ էհէմմիլէթ վէրիւսէ, օլ քի-
լիսէ խասթա տըր :

Պիր քիլիսէտէ աղաիտէ, մէրասիմէ, սէր-
վէթէ վէ ատէմլէրին իգգէթիւնէ բուհանի սի-
րէթտէն եանի բուհուն մէյվէլէրինտէն զիյատէ
էհէմմիլէթ վէրիւսէ իսէ, օլ քիլիսէ խասթա
տըր :

Պիր քիլիսէտէ աղալար հայաթ մէպտէսի
օլան Բրիստոս իլէ ալաղալարընճա կէվէթ իսէ-
լէր, եանի տուա խուսուսունտա իհմալըգ վար
լսա օլ քիլիսէ խասթա տըր : Վէ սահրէ :

Պէլքի պու խուսուստա էն էյի միսալլար
վահի Բիթապընըն իքինի վէ իւլիւնծիւ պապ-
լարընտա գիքը օլունան քիլիսէլէր տիրլէր :

Եփեսոս քիլիսէսինին խասթալըղը մուհապ
պէթ նօգսանը իտի : Աղաիտէն եանլը տիւլիւ-
նէնլէրէ վարըր տուրուլար իտի . լաքին Բրիս-
տոսա օլան մուհապպէթ խըտմէթլէրինճէ գու-
սուրըր իտիլէր :

Իգմիր քիլիսէսի տիրի պիր քիլիսէ իտի : Իչ
լէք վէ սատըգ իտի :

Պէրգամոն քիլիսէսի խասթա օլմագ թէհլի-
քէսինտէ իտի : Պաղը նօղթալարտա մուխալիֆ
գուվվէթլէրլէ ուղլաշմաղլըղա թէհրիպէ օլու-
նուլար իտի :

Թիւատիրաւ տէ խասթալըգ պաշլայօր ի-
տի : Աղալարըն փաքլըղընա տիգգաթ էտիլմէ-
յօր իտի : Բիլիսէնին ճիւղի պիր գըսմընտա չիւ-
րիւքիւք պաշլամըլ իտի, վէ քիլիսէ պունըն թէ
տափիսինէ չալըլմայօր իտի :

Սարգիկէ քիլիսէսի աղալարընըն էքսէրի
պօղոլմուլ, էօլիւմ պաշլամըլ իտի : Անճագ ա-
ղալլիէթտէ հայաթ տէվամ էտիլար իտի : Ա-
լասընտա եաշատըղլարը դափմըն ախլաղի Փէ-
սասընա դարըր մուխալէֆէթ էտէճէք եէրտէ
անտէն սիւրիւքլէնիպ կէօթիւրիւլարլար ի-
տի :

Փիղաւտեղիփիատաֆի քիլիսէ հայաթ մէն-
պար օլան Զաթա սատըգ պուլունարաղ քէնտի-

նէ վէրիւմիլ օլան խըտմէթին իֆասընտա իգ-
թիտարընա կէօրէ վէ սատաղաթ իւղրէ իւլէյօր
իտի : Տիրի իտի :

Լաւոդիկիատա օլան քիլիսէ տէրմանըղ
պիլթապ խասթա իտի, վէ իլլէթինի վէ հալլինի
պիլմէղ նէվտէն պիր խասթա իտի : Քէնտի քէ-
մալի իչիւն Բրիստոսա միւհթաճ տէյիլ, իլլա
անը քէնտիսի իճրա էտէճէք տէյու զանն էտի-
յօր իտի : Խօսպինանէ իւլէր կէօրիւր վէ մէլէ-
քիւթուլլահ իչիւն իչ կէօրիւլար կիպի իֆթի-
խար էտէր իտի : Գուսուրլարըն տա կէօրմէղ,
խթիմտառ էթմէղ իտի : Վէրէմին սօն մէնղի-
լինէ Դէթիւլմիլ օլանլար կիպի կիւնտէն կիւնէ
աշաղը տիւլիւլար, եինէ տէ թէհլիքէսինի կէօր
մէյօր իտի :

Աճէպա պիլիմ քիլիսէլէրիմիլին արւալ ք
սրհհիլէսի նէ՞ մէվգիտէ տիր Պու մէսէլէ ճիւտ-
տէն տիւլիւնմէմիլի տէյիլ : Պաղլար քէնտի
քիլիսէլէրինտէն մատա տիկէր քիլիսէլէրի էօլ-
միւլ սալըպ, անլէրին ճէնագէ ալալարընը իճ-
լայա հաղըր տըրլար : Պունլար քէնտիլէրճէ պա
ղը աղաիտ միյարլարը թութմուլ օլուպ, քիլի-
սէլէրի օլ միյարլարլա հիւքմ էտէրլէր : Մէսէ-
լա, Բիթապ և Մուպատտէս հաղըրտա, Բէֆա-
րէթ հաղըրտա, լահաթ կիւնիւ հաղըրտա,
Բրիստոսըն գուհուրու հաղըրտա վէ սահրէ :
Պու թալիմաթլարա տալի քէնտիլէր կիպի տիւ-
լիւնիւպ իման էթմէյէն քիլիսէլէրի էօլմիւլ եա
էօլմէյէ հաղըն խասթալար մաղամընտա կէօ-
ղէտիլլէր : Լաքին պիլղճէ պունլար խասթալը-
ղը թէշիւս էտէճէք ալամէթլէր տէյիլլէր տիր :
Տահա մուհիմ վէ տահա տէրին ալամէթլէր
վար տըր :

Պու կիւն պու տիյարտաքի քիլիսէլէրիմիլ
տինէ, Բրիսթիանլըղա, Բրիստոսա, ախլաղի
գաիտէլէրէ հիւճիւմ էտէն պէօյիւք պիր օրտու
գարընտա պուլունուլարլար : Պու մուհարէ-
պէտէ «էօլիւմէ տէյին սատըգ օլան» պիր բուհ
կէօթէրէմէյիլ, հայաթի նօղթալարտա տիւլ-
մէնէ եէր վէրիւսէ խասթալըգ պաշլար :

Պու կիւն քիլիսէլէր քէնտի իւլէրինի չէ-
վիւմէք իչիւն փարայա միւհթաճ տըրլար : Պու
փարայը էլտէ էթմէք իչիւն քիլիսէնին փաքի-
լինէ մուպայէտ օլամաղսա վէ քիլիսէ աղալ-
արըն նալայրգ հայաթլարընա կէօղ գալար ի-
սէ, քիլիսէ թէաֆֆիւն էտէր վէ խասթալըգ
պաշլար :

Պու կիւն ճէմաթլարըմըղըն էթրաֆընտա
ախլաղը իֆսատ էտէն օ գատար շէրիր գուվվէթ

լէր վար տըր քի անլէրէ քիլիսէ հուտուտընտա
ծիւղի միւսասատէ էթմէք քիլիսէյէ մո իրը վէ
միւսլիք միւրօպլարը կիրտիրիր:

Իշինտէ պուլունտուղուրդ մուհիթտէ վէ
տարըն բուհունտա ճիւմանի իհթիյաճաթըն տէ-
ֆի իլէ բահաթ հաշայապիլմէք իշիւն էօյլէ գըզ-
կըն պիր րէգապէթ տէվամ էտիյօր քի քիլիսէ
բուհանի հայաթա գայտսըզ պուլունմադ վէ է-
տիլէն խաթալարը թէպիրիյէ էթմէք թէճըրիպէ-
սինտէ պուլունույօր. պու իսէ քիլիսէլէրի Լաւո
զիկիա իլլէթիւնէ տիւշիւրիւյօր:

Պու կիւն մատտի վէ մաքինավի մէտէնիյէ-
թին թէէսիրի ալթընտա քիլիսէլէր վէ րէիսլէ-
րի մատտի վէ խօտպին մէնֆաաթ էօնիւնտէ
գուտսիյէթ վէ մուհապպէթ մէպտէսինի ունութ
մաղա թէճըրիպէ օլունույօրլար:

Վէհասաըլ Բիլիսէնին սըհէթ վէ հայաթընը
թէհտիտ էտէն գուվվէթլէր էօգ տըր: Իմտի ա-
լըզ վէ սըյանըզ տուրուպ, պու սու ի թէէսիր-
լէրէ գարըն ճիւհատ էթմէք հէր քիլիսէնին մու-
պատտէս պիր վազիֆէսի տիր:

Յ. Գ. Գ.

ԳԻԻՐՏԼԻՐ ՎԷ ՊԻԶ

Թիւրքլէր իլէ Բիւրտլէր արասընտա շէտիտ
պիր մուհարէպէ տէվամ էյլէմէքտէ տիր: Կէ-
չնլէրտէ Թիւրքլէր հէր իշին պիթմիշ վէ իս-
հանըն պաստըրըլմը օլտուղունու իլան էյլէ-
տիլէր իսէ տէ պուլուն հագիգաթ օլմատըղը
սօնրատան անլաշըրտը: Պըս մուհարէպէնին տա
հա նէ դատար տէվամ էտէճէյի վէ նէթիճէսի-
նին նէ օլաճաղը շիմտիտէն քէստիրիլէմէզ: Պէլ
քի պու իշին իշինէ Իրան վէ Բուսիա կիպի գօն-
շու տէվլէթլէր տէ գարընմաղա մէճպուր օլա-
ճաղար տըր: Նէթիճէ իշիւն պէքլէմէք կէրէք
տիր:

Լաքին պիզ էրմէնիլէրին պուլնա ալադա-
մըզ նէ տիր: Թիւրքլէրին իտտիասընճա էլան
էրմէնիլէր տաիսի ազ չօգ պու իշէ գարընմաղ-
տա տըրլար: Կէօյա էրմէնիսթան թարաֆընտան
պաղը էրմէնի պէօլիւքլէր Բիւրտլէրլէ պիրլէշի
յօրլար իմիշ: Թիւրքլէր մարուֆ ինկիլիզ դա-
պիթ Լօրէնսին տէ Բիւրտլէրլէ պէրապէր պու-
լունտուղունու սէօյլէյօրլար: Պու կիպի թէ-
վաթուրլարա էհէմմիյէթ վէրիլմէզ: Պու Բիւրտ
հարաքէթիւնին քէսպ ի վէխամէթ. էթմէսինի
թէֆսիրլէ քէստիրլէրին թէսատըֆ էթտիյի միւշ
քիւթը իյոհս էթմէք իւզրէ Թիւրքլէրին պու

կիպի թէվաթուրլար չըգարմալարը թապիի
տիր:

Յազաթ մէսէլէնին պիզ էրմէնիլէրէ օլան
ալադասընճա շու պիր գաչ շէյ տէնիլէպիլիր:
էվվէլա էրմէնիլէրին պու իշէ գարընմասընա
հիշ պիր միւնասէպէթ Եօգ տըր: Մուհաճէրէթ-
տէ պուլունան Հայլար քէնտի հալլարըլա մէշ-
ղուլ օլարազ անըն պուլուն իշինէ գարընճադ
մէվգիտէ տէյիլլէր տիր: Հայաստանտա պու-
լունանլար իսէ, Սօվիէթ իտարէսի ալթընտա
պուլունտուղարընտան քէնտի պաշարընա պու
կիպի իշլէրէ գարընմաղար: Սանիէն, լաքին
պաղըլար Բիւրտլէրին պիզ տիւշմէն օլան պիր
միլլէթ իլէ մուհարէպէտէ պուլունտուղարը-
նը կէօրէրէք Բիւրտլէրէ տօղրու իշթիրաք ը
հիսս վէ Թիւրքլէր տօղրու պիր ինթիգամ հիսս
սի թաշըմադտա օլապիլիրլէր: Պիզէ պուլնա
պաիսի պիր միւնասէպէթ Եօգ տըր: Պու մու-
հարէպէտէ կէօրլունիւյօր քի հէր իքի թարաֆ
տաիսի փէք վահշի պիր թարգտա մուամէլէ է-
տիյօր: Էօյլէ մուամէլէ էթմէք իքիսինին տէ
թապիաթընա մուվաֆըզ տըր: Հէր իքիսի տէ
մաղըտա պիզիլմէ էօյլէ վահշի ուսուլտա մու-
ամէլէտէ պուլունմուլար իտի: Լաքին պու
կիւն պիզիմ անլէրէ տօղրու ինթիգամ հիսսի
թաշըմամըզա պիր միւնասէպէթ Եօգ տըր: Պու
նէվ վահշի մուամէլէլէրէ պիր կէօնէ թահսին
հիսսիլլէ պազմազ պիզիմ իշիւն ճաիզ օլմատըզ
տան մատա պիզի մանէվիճէ էնտիրէն պիր շէյ
օլուր: Պու կիպի վահշի ֆիլլէրտէն մահղուզ օլ-
մադ հէր նէ միւհիպտէն տէ նէշէթ էթսէ ա-
տէմի ախլազի ճիհէթտէ տիւշիւրէճէք տիր: Օլ
կէօնէ ֆիլլէրտէն խօշանմազ պիզի քէնտի բու-
հումուզտա անլէրին տէրէքէսինէ էնտիրիր: Ա-
տալէթին իճրասընը թալէպ էթմէք վահշէթէ
խօշանարազ պազմաղա միւսատա տէ էթմէզ: Ա-
տէմ առէմէ գարըն հէր նէ զէման վահշի մուա-
մէլէտէ պուլունուրսա պու թաղպիհէ շայան օ-
լուր: Վազաա Բիւրտ պիզէ մաղըտա գուլմ էյ-
լէմիշ տիր, վազաա Թիւրք պիզէ հալա պու կիւ
նէ դատար գուլմ էտիյօր, լաքին պիզ պիզիմ իւ-
զէրիմիգտէ իճրա օլունան մէնֆուր ֆիլլէրին
պու կիւն պաշարար իւզէրիտէ իճրասընա խօշ
լանարազ պազմալը տէյիլիզ: Անճազ գալպտէն
արգու էթմէլիիզ քի պու կիպի խապասէթլէր
պէշէրիէթ արասընտան պիւսպիւթիւն գալտը-
րըլուն: Տիւշմէնիլէրիմիզի սէվմէք տէ իշթէ պու
տըր: Բիւրտ վազթը իլէ Հայըն էն դալիմ տիւշ-
մէնի իտի: Գեաշքի Բիւրտլէր պու կիւն մէտէնի

վէ հուրը հէմ տէ էյի պիր միլլէթ օլա իտի: Թիւրք էրմէնիներն էն վահշի վէ էն զալիմ տիւշ-մէնի օլմուշ տըր վէ հալա տիր: Քեաշքի Թիւրք պու մէսլէյինտէն տէօնիւպ իսթիզֆար էտէրէք մէտէնի վէ էյի պիր միլլէթ օլա իտի:

Հէր առէմին վէ հէր միլլէթին էյի օլմա-ուր պէշէրիյէթ իչիւն պէօյիւք պիր պէրէքէթ տիր վէ պիզիմ տախի օլ պէշէրիյէթին ազասը մադամընտա էն պէօյիւք վազիֆէմիզ հէր քէսին էյի օլմասընը արզու էտիպ՝ անա սայ էյլէմէ-միզ տիր:

Կէշէն կիւն պիր կէնճ Թիւրք իլէ դօնուշու-յօր իտիմ: Օ՝ Թիւրքիանըն հալը հազըրընտան պահա էտէրքէն պու Քիւրտ մէսլէյսինի զիւր ի-լէ կէօյա պէնի պիր փարչա թալթիֆ էթմէք է-մէլիլլէ, «Ղազի Քեամիլ Փաշա Քիւրտլէրէ էյի պիր տէրա վէրտի: Անլէրին քէօյլէրինի սիւտի սիւփիւրտիւ. ճիւմլէսիին քէստի տօղրատը», ալտի վէ սօնրա մէսլէյէ տիւնի պիր սիւս վէր-մէք իւզրէ, «Մալիւմ եա Ալլահ ատիլ տիր: Պու Քիւրտլէր վազթըլլէ էրմէնիլէրէ չօզ դուրմ էթ-տիլէր իտի» տէտի: Պէն տէտիմ, «Ա՛ պիրա-տիլէր իտի» տէտի: Վէ լաքին Ալլահըն նէզ տիւնտէ հիչ պիր ֆէրտ եա միլլէթ նազըլ էվլատ տէյիլ տիր: Անըն առալէթի ճիւմլէյի իհթիլա էտէր:» Պունուն իւզէրլինէ օ՝ իլահիյաթտան պահա էթմէյի թէրք էյլէտի:

Շունու պիլէլիմ քի ինթիզամ նէֆրէթ վէ զուլմ տէյիլ, իլլա հազդ ու առալէթին Հաքիմ ի Մութլազ թարաֆընտան իճրա օլունմասը տըր: Պիղէ տիւշէն իսէ, քէնտիմիզ էյի օլմազ վէ տիկէրլէրինին էյի օլմասընա սայ էթմէք տիր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՀԱՅԱԹ ՄԷՍԼԷՅԻՄԻԶ

Հէր առէմ քէնտի հայաթընտա էօյլէ նօզ-թալարա կէլիւր քի նէ օլաճաղընը, նէ եափաճա-ղընը շաշըրըր: Պէօյլէ դայրի մուայէն ահվալ արասընտա առէմ նէ կիպի պիր մէսլէք թութ-մալը տըր: Հայաթ թարիզլինին սօնուեա - չըզ-մազ պիր սօզաղա եէթիքիլսին վէ արթըզ նէ քէնտին իչիւն, նէ պաշգալար իչիւն եափաճազ պիր իչին գալմամըշ կիպի տիւշիւնիւրսին: Տէ-րունիւնտէ գուվլէթ վար, լաքին խարիճտէ անը գուլլանաճազ պիր ֆուրսաթ գալմամըշ կիպի հիսս էտէրսին:

Պէօյլէ սըրալարտա առէմին թութաճաղը մէսլէք նէ՝ օլմալը տըր:

Պիր մէսլէք, իմքեանսըզ կէօրիւնէն իհթի-մալաթ էօնիւնտէ մէյուսանէ իչի թէրք էթմէք տիր: Հայաթըն դայէսի հալլ օլունմազ պիր մու-տմմա իմիչ տէյու իւմիտի վէ չապայը պրազ-մազ վէ աթիլ պիր հալ քէսպ էթմէք տիր:

Տիկէր պիր եօլ թէրէտտիւտ մէսլէյի տիր: Անէպա հայաթ իչիւն լայըզ պիր մազսէտ վէ իչ վա՞ր մը: Պէլֆի պու մուամմայը հալլ էթ-մէնին պիր եօլու պուլունապիլիւր: Հէլէ պիր չալըշայըմ, պազալմ նէրէ վասըլ օլուր իմ: Պու կիպի միւթէրէտտիտ միւթալէալարալա ա-տէմ իչէ գօշուլուր, տմմա չէվզ ու չէթարէթ, իւմիտ վէ էմնիյէթլէ տէյիլ, իլլա սէօնիւք վէ կէվէք պիր բուհ իլէ:

Պիր եօլ տահա վար տըր. — Առէմ դարշը-սընա ալտըղը իտէալըն գըյմէթինի պիլէրէք ա-նըն նէ դատարընը էլտէ էտէպիլիւրսէ անընլէ գանի օլուր, քէնտինին հայաթընը վէ պիւթիւն ճիւհանը իտարէ էտէն Ալլահըն մուհապպէթ վէ հիքմէթինէ իթիմատ էտէր, վէ իւմիտ վէ չէ-ճաաթլէ հէր կիւնիւն վազիֆէլէրինի իճրայա գարար էտէր:

Եկէր հայաթտա հազիզի մուվաֆֆադիյէ-թէ նալի օլմազ իսթէյօր իսէք, մէսլէյիմիզ նէ իւմիտսիզլիք, նէ թէրէտտիւտ, իլլա իման վէ սէպաթ իւզրէ իչլէյէն գալի իրատէթ օլմազ կէրէք տիր: Ալլահ պու կիւն պիզիմ շախսի ըէ-ֆիզիմիզ տիր, վէ անըն ըէֆազաթ վէ իչթի-րաքընտան տօլայը միւթթալի օլարազ հաշա-մազ մուվաֆֆադիյէթին էն մուհիմ պիր շար-թը տըր:

Ալլահ պուրտտա տըր, հայաթ իչիւն չա-պալայան պէշէրիյէթին արասընտա տըր. պէ-նիմ իլէ տէ պէրապէր տիր, վէ պէնտէ իալզ էթ տիլի հայաթ մազսէտինի քէմալինէ եէթիչտիր-մէք իչիւն պանա եազըն տըր: Իմտի հէր կիւն Ալլահըն հայաթընա, Ալլահըն ֆիքրինէ, Ալլա-հըն գուվլէթինէ, Ալլահըն իլհամընա միւրա-ճէաթ էտէպիլմէքլիլիմ իչիւն անըն բուհու եա-զըն տըր: Վէ Յիսուս Քրիստոսըն, պու կիւն տիրի օլան Քրիստոսըն հայաթընտա պէնիմ հա-յաթըմըն ուսթատընը, բուհումըն իտէալընը վէ գալպիմին մուհիպպինի պուլուրում: Օ պէնիմ իչիւն թարիզ, Հազիզաթ վէ Հայաթ տըր: Պէն պիր բուհ ըմ, բուհըմ քէնտի էօնիւնտէ վասի-մէյտան պուլուր, վէ օ՝ շիմտիքինտէն տա-

հա տէրին վէ տահա զիյատէ հագիգի օլան
պիր հալա միւթէվէճճիւ տիր :

«ՔիւլՄի Պլէֆի»

Կէնճլիյիմ գէմանընտա (զաննըմճա) Տօգթ .
Թրօպրիճին աղղընտան պիր նազլիյէթ իշիթ-
տիմ : Պէյրութտա Պլէք իսմինտէ պիր Ինկիլիզ
թիւճճար իսթիգամէթի խոսոսուընտա օլ գա-
տար մալիւմ վէ մէշուր օլմուշ քի շէհրին է-
հալիսինտէն նիշէր իէմին էթմէք սըրասընտա
Ալլահըն իսմինտէն իսէ պու առէմին իսմինի
իսթիմալ էտէրէր իտի : Իշիթտիյիմտէ չօգ միւ-
թէէսիւր օլտոււմ , վէ սէնէլէր սօնրա վալիզ օլ-
տրղըմտա մինպէրտէն պիր գաչ տէֆա միսալ
հալինտէ անը գուլլանտըմ իտի :

Եագընլարտա Պէյրութը գիյարէթիմ էսնա-
սընտա սուլը թա կէօզ փոնարընտան իշմէք իմ-
թիյազընա մալիք օլտոււմ : Պիր միսիօնէր գա-
տըն պալատաքի նազլիյէթէ իմաաթտա պու-
լունտուգտան սօնրա պէնի մէրհում Մը . Պլէքին
խանէսինէ կէօրիւշմէյէ կէօթիւրտիւ : Անըն
իւշ էրկէն վէ պիր տուլ գըղլարը աշնի խանէ-
տէ սաքին օլուպ՝ փէտէրլէրի հագգընտա կէօզ
հաշը իլէ չօգ շէյլէր նազլ էթտիլէր :

Մը . Պլէք՝ Սգօշիանըն ձէսպըրի գարիյէ-
սինտէ տօղտու : Օն հէտի հաշընտա իքէն՝ պէօ-
յիւք գարընտաշընը վէ շիրքէթլէրինի Սգօշիա-
տա պրազըպ , քէնտի Պէյրութա կէլտի : Քիւշիւք
պիր ալիքեան աշուր : Օրատա՝ գարընտաշընըն
հօլլատըղը պէզ , պասմա վէ էմսալի էշեայը
սաթմագ իլէ մէշուր օլտոււմ : Չօգ կէշմէզտէն
պու կէնճ իլէ ախէր թիւճճարլար մապէյնինտէ
սղիմ պիր միւշապէհէթսիլիք նիւմայան օլ-
տու : Անը թէֆրիք էտէն էն պէլլի խոսոսու հա-
գիգաթփէրվէրլիյի վէ իսթիգամէթի իտի : Սէօ-
զիւնին սահիպի իտի : Եալան սէօյլէմէք եա միւ
պալաղա էթմէք քէնտի իշիւն գաթիէն իմքեան-
որը իտի : շէր եէրտէ վէ հէր տէմ էվվէթ տէ-
տիյի էվվէթ , խայր տէտիյի խայր իտի : Սալթ
իշինէ կէլէն սըրալարտա տէյիլ , քէնտինէ գա-
րարլը օլան միւնասէպէթլէրտէ տախի տօղրու-
յը սէօյլէր իտի : Իւզէրինէ հէր նէ գատար պա-
հալը օթուրտա , սրիֆ հագիգաթը սէօյլէր իտի :
Կէօմրիւքիանէտէն մալ չըգարտըղընտա , տիւ-
քեանընտա պիր հա պին հարտա գուճաշ սաթ-
տըղընտա , էնէպի իլէ , Սիւրիալը իլէ , Արապ
իլէ , Միւսլիւմ հա Քրիսթիան իլէ միւսահէպէթ
հա մուսամէլէտէ պիլա իսթիսնա ճիտտի , աաիլ ,
տօղրու վէ շէֆիք իտի : Էօմրիւնին պիր թէք

նիշանկեհաշը՝ «էյի նամ չօգ էմվալտան մէր-
դուպ տըր» (էմսալ 22. 1) քէլամը իտի :

Մըգրագ չուվալտա կիղլէնմէզ : Ազ սէօզ-
լիւ , տօղրու քէլամլը , միւսթագիւմ աթվարլը
չու էնէպի ազ վազթտա շէհրին ախլագ վէ տին
ճէ էն մարուֆ շէհրիսի օլտու : Էլպէթթէ ախգ
ու իթասը տա կէնիշլէնտի : Քիւշիւք տիւքքեան
պէօյիւք պիր մաղաղա օլտու : Փաղարլըգ էթմէ-
յէ ալլըմըշ օլան էհալի փաղարլըգսըղ մալ սա-
թան չու մաղաղայա ազըն ազըն կիթմէքտէ օլ-
տուլար : Լաքին էն գըյմէթլիսի ավամ ը նասըն
Փիքրինէ պասըլան ախլագի թէէսիւր իտի : Իշթէ
հալան իլէ տօլու օլան պիր պէլտէտէ տախմա
հագիգաթը սէօյլէյէն պիր առէմ , միւշթէրիյի
հա սաթընըլը հիսապա կէթիւրմէք մէպտէսիլէ
ախգ ու իթա էտէն պիր չարչուտա՝ ալտաթմագ
տան իսէ ալտանան պիր թիւճճար , — հէր նա-
գարըն ճէզպ էտէն մէնգարէ պու իտի : Պէյրու-
թըն էհալիսի վէ հէվալիսի մէրգումը Հագիգաթ
Ատէմի տէյու թանըտը : Վէ պու քէֆրիյէթտէն
օլ տէրէճէ միւթէէսիւր օլտուլար քի եէմին սը-
րասընտա անըն իսմինի գուլլանմաղա պաշլա-
տըլար : Վէ տահա աճարիպի չու քի Արապլար վէ
Արաբիսու Սիւրիալլար արասընտա «Քիւլմի
Պլէքի» (Պլէքին Քէլամըլլէ) «Վալլահ» եա «Պիլ
լահ»տան պիլէ գիյատէ քէսքին պիր եէմին օլ-
տու : Պաշգա եէմինլէրին պիթիւրմէտիյի մու-
գավլէլէ եա միւճատէլէ եա միւնաղաալարը
«Քիւլմի Պլէքի» պիթիւրիւր իտի :

Մը . Պլէքին թօրնը Միսս Նիքսըն (քի Պէյ-
րութտա Ամէրիգա գօնսօլաթսընտա քեաթիպ
տիր վէ սիյրէթճէ պէօյիւք փէտէրինէ չօգ պէն-
գէյօր) պանա տէտի քի էլ եէվմ պու եէմին Լի-
րանանտա Տիւրղիւ Մահքէմէլէրինտէ պաղէն
պաղէն գուլլանըլըր : Պիր միսիօնար գատըն տա
հագընլարտա Շամտա պիր Արապըն աղղընտան
իշիտիլտիյինի զիքը էթտի :

Ճէյմզ Պլէք 1879 սէնէսինտէ 62 սինինտէ
վէֆաթ էթտի : Պէյրութտա Ամէրիգան Փրէզ-
պիթէրիւնն Քիլիսէսինին մինպէրինին սօլ թա-
րաֆընտա մէրմէրտէն մամուլ պիր վաֆթիլդ ա-
ւաղանընըն իւզէրինտէ անըն իսմի մուգայեթտ
տիր : Անտէն տահա զիղղյմէթ վէ տաղի օլան
հատիկեարը իքի լուղէթտէն իպարէթ օլան հէ-
մին տիր , — «Քիւլմի Պլէքի» : Էվվէլէքինի տօսթ-
լարը ըէք էթտի . սօնրաքի՝ էֆքեար ը ամմէ-
նին էսէրի տիր :

Մ . Կ . ՓԱՓԱՉԵԱՆ

Աթիմա

ՏԻԳԳԱԹ

Տիգգաթ ազիմ պիր պերեֆէթ, Գըյմէթիմի պիլեմէ, վերիք հիմնէթ ու սելամէթ Անը քաղաք էտէմէ: Թէմրիպէտէ տէրիաթը էյլէ Պու նափի օլան շէյի: Թէիլիֆէտէն հէմ գիյանտան էմին գըլար օ սէնի: Քէյփ մէսէրրէթ՝ էսնասընտա Եիմէ անը ունուքմա, Եանլը Եօլա կիթմէմէյէ Միւրեիտ օլուր օ սանա: Տէրիաթը էյլէ Պէլեազարը, Ակրիպպաա Հէրոմքէսի, Քէյփ վագքընտա տիգգաթսըզըզ Խարապ Էթտի անլէրի: Խէյրիմի քուքար իֆէն Իհմալ էթմէ հիյ պիր տն, էյի շէյլէր ինրասընտա Տիգգաթ էյլէ անպէան: Սէօզլէրիմի սէօյլէր իֆէն Լիսանընա էթ տիգգաթ: Կէօնիլ գըրմա, խաթա էթմէ, Տաիմ սէօյլէ հագիգաթ: Գալէմիմիլ Եագար իֆէն Իհմալ էթմէ տիգգաթը: Անհագ տիգգաթ Խասըլ էտէր Պիր չօգ նափի էֆֆեարը: Հէմ Եօլունա կիտէր իֆէն Այաղընա տիգգաթ էթ, Տիւրիպ գիյան չէֆմէֆտէմէ, Մագսուտ օլան Եօլա կիթ: Քէլամ ուլլահ օգուր իֆէն Քեամիլ տիգգաթ լագըմ տըր, Անտէ հիֆմէթ, Իլահի լուքփ, Չօգ պերեֆէթ մահփուգ տըր: Ալիմլէրտէն, միւրեիտլէրտէն Փէնտ, նասիհաթ տիմլէրֆէն, Չօգ Փագիլէթ էօյրէնիքսիմ, Եկէր տիգգաթ էտէրսէն: Պէյթուլլահա կիթտիլիմէն Այաղընա տիգգաթ էթ, Չօնուգ կիպի պիգայտ օլմա Օլ հուգուրա հիւրմէթ էթ: Հէմ տուայա տուրտուղունտա Ֆիֆրիմ գափա հէր շէյէ, Այ գալպիմի Ալլահընա Օ սէօյլէսիմ սէն տիմլէ:

Կ. ՄՈՒՄՃԵԱՆ

ՄՈՒՒԱՊԵՐԱԹ

ՊԻՐ ՓՐԷՆՍԻՍ ԻԼԷ

Սուլթան Համիտ տէվրի իտի, Ատանա վալիսի Պահրի փաշանըն գուլմընտան գաշըպ պիր Կըլըն Գօնիայա իլթիմա էյլէտիք: Գօնիա վալիսի սօնրատան սատրաղամ օլան Ֆէրիտ փաշա օլուպ՝ թէրպիլէլի միւսթագիմ պիր առէմ իտի վէ Պահրի փաշայը սէվմէզ իտի: Էօյլէնէ պիլի հիմայէ էյլէտի:

Նոյեմ. ալընըն պիր կիւնիւնտէ հիւքիւմէթ տէն չաղըրլտըմ վալի սէյիսհաթա չըզմըլ օլուպ՝ վալի վէքիլի էմր էյլէտի քի Լօնտրատան պիր Ինկիլիզ գըզ կէլմիլ կիտիպ օնլարա միհմանտարըզ էտէյիմ վէ կէզտիրէյիմ: Հիւքիւմէթ գօնաղը գարչըսընտա պիր Հօթէլտէ պու գըզլարը պուլտուլմ: Սիյահ կէօզլիւ, գաշըլ, պէյազ, գըրմըզը Եանագըլ, ուզուն պօյլու, ՉՅ Եաշարընտա սատէ կիլիմիլ պիր գըզ գարչըմա չըզըպ՝ նէ իսթէտիլիմի սօրտու:

«Հիւքիւմէթ թարաֆընտան կէլիյօրըմ, սիլէ նէ խըզմէթ էտէպիլիլ իսէմ, էմր էտիլիլ» տէտիմ վէ տօգթօր օլտուղըմը սէօյլէտիմ:

«Էօյլէ իսէ նասըլ վագթընըզ ալապիլիլիլ մատէմ քի տօգթօրսընըզ» տէտիլ:

«Պու մէմլէքէթտէ վագթ ունուգ տըր, Խուսուսա պու տիյարտա պիլ էհալիտէն հէր պիրմիլ հիւքիւմէթիլն էմրիլն իթաաթ էթմէ Փար զըմըզ տըր, սէօյլէյիլիլ նէ իսթէտիլիլ» ճէվապ վէրտիմ:

«Աթ իսթէրիլ, քի պիլիպ կէզէլիմ. չէհրին պաղը Եէրլէրիլնի կէօրէլիմ» տէտիլ:

Փօլիսլէրէ էմր էթտիմ քի Իքի աթ կէթիլիլնէր: Պու գըզլար իչիւն Սթանպօլտան սատրաղամտան վէ տախիլիլէտէն էմր վէրլիլիլ քի օնլարա հէր տիւրլիւ հիւքիւմէթ վէ խըզմէթ Եաշարլըն. զիրա Ինկիլթէրտանըն պէլլի պիր խանէտանընա աիտ իմիլլէր: Պէօյլէ էմրիմ ալթընա պիր գաշ փօլիս վէրտիլէր քի խըզմէթ էյլէտիլլէր: Պիրազտան իքի աթ կէլտի: Գըզլար պէրապէրլէրիլնէ Եէնի Եան էյլէրլէրի կէթիլիլնէ իտիլէր, աթլարը փօլիսլէր էյլէրլէրիլէր պէն տախիլ պէնիմ աթլըմ էվտէն կէթիլիլտիլիլիլ՝ իւզէրլէրիլնէ պիլտիլ: Գըզլարըն պիլտիլիլ աթլար առի չարչու պարկիլիլէրի օլուպ՝ գամլըլը վուրտուղմա սօզազ իչիլտէ Եաշալ Եաշալ գօշմայա պաշաաղլար, պէնիմ աթ իսէ պուլլարա գըզըլըպ սըչրամաղա պաշաաղլ վէ գապթ օլունմաղ հալէ կէլտի: Գըզ պէնիմ աթա պագըպ, «Պունա Լօնտրատա պիլնսէնիլ պիլիլն չէհր էթրաֆընտա տէօնէր» տէտիլ:

Շէհրտէն սըչարը չըզըպ Մէրամ տէնիլլէն սաշփիլէ մահալիլի վէ Մէվլապի չէյիլիլնէ էվիլի կէզտիք:

Եօլտա կիտէր իքէն գօնուլլույօր իտիք: Պիր ալա, «Ամուճամ կիրիտտէ Գանտիա չէհրիլնէ աթէլ աշտըղընտա», կիպի սէօզլէր սէօյլէտի, «Ամուճանըլ քիմ տիր» սօրտուլմ: «Քէմփըրտապն զըրչըսը գօմանտանը տըր» ճէվապ վէրտիլ:

Պաշա պիր սըրատա Ավսթրալիատա օլտուղունու զիքը էյլէտիլիլնտէ սօրուպ՝ անլատըմ քի, փէտէրի Ավսթրալիանըն վալիսի իմիլ: Պանա պիր քարթ վէրմիլ իտի վէ իւզէրիլնտէ Միս Վիզթօրիա Պըզսթըն Եագըլը իտի, լաքիլն Պըզսթըն իսմիլիլն օ վագթ պէնիմ իչիլն պիր մանասը Եօգ իտի: Շու գատար անլատըմ քի պու գըզ պէօյիլէ պիր Փամիլէտտան տըր վէ օլ պիր գըզ քէնտիլնէ արգատուլ հալիլտէ կէզիյօր իտիլէր:

Օ աղչամ ալտէթ էտէր իքէն պիլիլ էվէ օլրատըզ, թաամ վագթը օլտուղունտան թէքլիլիլ էյլէտիմ քի պիլիլ թաամլարը սընասընլար, էյլէր խօշանմաղլար իսէ քէնտիլէրիլն Եէ-

յէճէյի թաամլար տախի վար տըր: Օ աղչամ Այնթապ մարտուս եօղուրթլու քիւֆթէ վար իտի, հէր շէյի պրագըր օնու ետիւլէր:

Իքի կիւն սօնրա աթ իւղէրինտէ Պաղտատա զատար կիթմէք իւղրէ ալրըլտըլար: Հիւքիւ-մէթ պիր երկզպաշը վէ 8 զապթիյէ իւէ անլէրի եօլլատը:

Պուշլար կիթտիքտէն իքի կիւն սօնրա հիւ-քիւմէթտէն չաղըլտըլ: Պիր օտատա վալի վէ-քիլի, մէքթուպճը, փօլիս զօմիսէրի վէ ժան-տարմա զօմանտանը օթուրույօր իտիլէր: Պա-նա սօրտուլար «Բի՞մ իտի պու զըզլար»:

«Աճաջըպ, սիզ պէնտէն մի սօրույօրսընըզ պէնի սիզ օրալա եօլլատընըզ, էյէր թանըմայօր իտի իսէնիզ, նի՞ չիւն եօլլատընըզ» ճէվապ վէր-տիմ:

«Պիզէ քիմ օլտուղունու եազմայօրլար, ֆա զաթ սէն իքի կիւն պէրապէր կէզտին, գօնուշ-տըն, էլպէթ պիւմէլիսին, պիզէ սէօյլէ» տէտի սէր զօմիսէր:

Մէսէլէ պիւսպիւթիւն պաշգա պիր շէքլ ալը յօր իտի, առէթա գօրգմաղա պաշլատըմ, «Րի-ճա էտէրիմ, պէնի օ զըզլարըն եանընա թահգի-ղաթ իչիւն եօլլատընընըզ սէօյլէսէ իտինիզ պէօյլէ պիր մէմուրիյէթի զապուլ էթմէզ ի-տիմ: Պէն անճազ իսմինի էօյրէնտիմ վէ օնտան էօթէ սօրմատըմ, չիւնքի սօրմազ պիր թէրպի-յէսիզլիք իտի» տէտիմ:

Միւքեալէմէ առէթա պիր իսթինթազ շէք-լինի ալտը վէ պիր մազնուս կիպի ճէվապլար վէրմէքտէ իտիմ: Էնճաթ սիւալ էթտիմ քի «Պու զատար չիւպհէ վէ սուալ ճէվապա նէ՞ սէպէպ վար տըր:»

Պու զըզ փրէնսէս իմիշ, լաքին ասըլ իսմի-նի կիզլէյօր, սէն աէ կիզլէյօրսըն, պիզ անլա-տըզ» ճէվապ վէրտիլէր:

«Իսթէր իսէ գրալիչա օլտուն, պանա նէ՞, պանա իսմինի Միս տէյէրէք սէօյլէտի, պաշգա պիր շէյ պիւմէմ» տէտիմ:

«Սանա կիզլի պիր քեաղըտ վէրմիշ» սօր-տուլար:

«Պանա կիզլի պիր շէյ վէրմէտի, քարթը-նը վէրտի, պիր տէ պիր երկզ պաշը վէ սէքիզ զապթիյէյի կէօրիւնճէ գօրգմուչլար, պանա եազուլար քի եօլ պու զատար թէհլիքէլի մի՞ տիր»:

Էնճամ պիր քարթ չըզարըպ, կէօսթէրտի-լէր քի զըզըն քարթը իտի վէ կիզլիճէ եազալա-մըլլար:

ՄԻՍ ՎԻԳԹՕՐԻԱ ՊԸԳՍԹԸՆ

Հ Փրէնսէս կէք

Լօնտար

Տէրհալ մէսէլէյի անլատըմ. իսմինին Վիզ-թօրիա օլմասը էվինին տէ ֓րէնսէս զափուսը սօղաղընտա եէտի նօմէրօտա օլմասը պու պէ-լալարը պաշըմա կէթիւրմիշ իտի: Մէսէլէյի թէֆ սիր էտիպ եազալը սըլըրտըմ:

Շիմտի Պըզսթըն իսմի ճիւմլէմիզէ մալլիւմ տիւր: Նօէլ Պըզսթըն քի պու զըզըն զարտաշը տըր, փարլամէնթ ազասը վէ պիր զաշ զապի-նէտէ նաղըրըզ էթմիշ տիր: ՄազՏօնալտ զա-պիւնսինտէ թիճարէթ նաղըրը իտի վէ եազըն-տա քէնտինէ Լօրտուզ իւնվանը վէրիտի:

Նօէլ Պըզսթըն Պալգան Գօմիթէսի ըէիսի իտի: Պուլգար վէ Մաքէտօնիա մէսէլէյէրինտէ չօզ ինթէրօսօսը վար իտի: Պուզրէշտէ քէնտի-նէ պիր Թիւրք սիւալ աթտը: Մէշըրութիյէթ-տէն սօնրա Սթանպօլա կէլտի վէ կէնճ Թիւրք-լէր օնու իհաթա էթտիլէր, Ինկիլթէրրալա կի-տիպ՝ «Թիւրքիատա ինգիլապ» նամընտա պիր քիթապ նէշը էյլէտի վէ կէնճ Թիւրքլէրի օ զա-տար մէտօ էյլէտի քի կէօքլէրէ չըզարտը: Ա-տանա վազաասընտան վէ կէնճ Թիւրքլէրին Փօ-յասը մէյտանա չըզտըզտան սօնրա թէքրար Սթանպօլա կէլիպ՝ պու տէֆա Թիւրքլէր իւէ տէյիլ՝ Քրիսթիանլար, խուսուսա Հալլար իւէ կէօրիւշիւպ՝ վազլիյէթի անլատը: Պիզ պու ի-քինճի տէֆա Սթանպօլա կէլտիյինտէ շախսէն կէօրիւպ՝ կէնճ Թիւրքլէր հազգընտա եանըմըզ վէ օ քիթապը եանըլէ եազմը իտիյինի իգրար էթտիյինի իշիթտիք:

Գըզ քէնտիսի Լօնտարալա ալտէթ էտիպ՝ շարզ հազգընտա պիր քիթապ եազտըզտան սօն-րա Պարօն տը Պէնսէն իւէ էվլէնիպ Պարօնէս օլ-տու: Աիւէր պիր զարտաշը տա Սիւրիա թարա-Փընա կէլէն Վեր. Հ. Պըզսթըն տըր:

Պու վազաա իսթըրմա տիկէր պիր մէսէլէ կէթիւրտի: Եինէ Անատօլուսըն պիր շէհրինտէ իտի, պիր Հալ միւթէպէր զաթ Հապէշիսթա-նա կիթմիշ, պիր ագրապասընտան էրմէնիճէ պիր մէքթուպ ալըր. մէքթուպտա եօլճուլուզ-լարընը նազլ էտէր իքէն «Ատէնի առջեւը դրամ-նիս հատաւ» եանի «Ատէն Պօղազը էօնիւնտէ փարամը թիւքէնտի» եազըյօր վէ պիրազ աշա-ղըտա եինէ ալի մէքթուպտա «Սր. Յարութիւն օրը Վերթինը նշանեցինք» եազըլը իմիշ: Հիւ-քիւմէթ պու մէքթուպը թութմըզ վէ օրատա չարիպ պիր էրմէնի վարժապետ վար իմիշ, օ-

նա թէրճիւմէ էթտիրմիշ: Վարժապետ Խիւրճ-
ճէյի էյի պիւմէտիյինտէն՝ լուղէթ քիթապընա
պագարազ՝ եիւքսէք Թիւրքճէյէ թէրճիւմէ է-
տէյիմ տէրքէն՝ պիր թազըմ լուղէթլէր գարըշ-
տորմըշ, Ատենի «Վազթ» տէյու թէրճիւմէ էթ-
միշ, առջեւ տա «Հուզուր»: «Վազթլար հու-
զուրընտա գուվվէ ի մալիյէտէն մահրում գալ-
տըզ» եազմըշ: Յարուքիւն օրը, «Եէօլմ իւլ գը-
յամ» տէյու թէրճիւմէ էթմիշ, «Եէօլմ իւլ գը-
յամտա Վէրժինի նշանլատըզ» օրմուշ: Մէք-
թուպ կէլէն ատէմի հապս էթմիշլէր, ալթը այ
եաթմըշ: Էնճամ միւտտաի ումումի իլէ տօսթ-
լուզ փէյտա էտիպ՝ պիր եօլ իլէ քեաղըտլարը
թէքրար թէրճիւմէ էթմէյէ մուվաֆֆազ օր-
տուզ: «Ատէն պօղազը էօնիւնտէ փարամըզ թիւ
քէնտի», «Գըզըլ Եոմուրթա պայրամընտա Վէր
ժինի նշանլատըզ» տէյու թէրճիւմէ էթտիք,
մահպուս գուրթուլտու: Օսմանլը տէօլլէթի
տէ թէհլիքէյի աթլաթտը:

Ատանայա Մըսթաֆա Յաիգ փաշա իսմին-
տէ իրթիյար պիր վալի կէլտի: Թէսպիհ չէքէր,
տուտագլարը պիտիլ պիտիլ պիր շէյ օգուր,
սէօյլէտիյին եէրտէ սէօղի ունուտըր ատէթա
պոււնամըշ պիրի իտի: 1895 վազաալարը էսնա-
սընտա վալի պու իտի վէ գըթալ սիյասէթինի
անլամատը: Ատանա գուրթուլտը: Օ վազթ Շի-
գալի Թրիպիւնտէ պիր պէնտ նէշր օլունմուշ
իտի: Էրմէնի գըթալարընտան պահս էտիյօր,
հիւքիւմէթին վէ պու վալինին ալէյհինէ սէօղ-
լէր վար իտի: Պու զաղէթալը վալի պանա վէր-
տի քի քիմսէյէ կէօսթէրմէյիմ վէ թէրճիւմէ է-
տիպ՝ եազալմ:

Տէտիմ քի «Փաշամ, պէնիմ Թիւրքճէ Էա-
զրմ էյի օգունմազ, պիրինէ Էազտըրալմ»:

«Խայր, խայր» տէտի վալի, «Պիր թէք սէն
պիլէճէքսին»:

Էնճամ կէօթիւրիւպ Էազտըմ, պիր գաշ թա
պագա տօլտուրտըմ: Վալիյէ կէօթիւրտիւմ, հէ
ման օգումաղա պաշլատը, լաքին նէլէր օգու-
յօր իտի, տօմուզլար, տէրէլէր, աղաճլար, ա-
ճալըպ աճալըպ լուղէթլէր չըգարըյօր իտի:
Քեաղըտա էյիլիպ՝ «Փաշա հաղրէթլէրի օնլարը
նէրտէն օգույօրսըն, պէն էօյլէ շէյլէր Էազ-
մատըմ, տէտիյիմտէ, «Իշթէ Էազմըշսըն, սէ-
նին Էազտըլըն տըր» ճէվապ վէրտի:

Էնճամ պիր եէրէ կէլտի քի Մարաշտա պիր
իւմ ի իւհհի շայիրտինին Թիւրքլէր թարաֆըն-
տան էօլտիւրիւլտիւլիւնիւ նազլ էտիպ՝ «Պէօյ-
լէճէ րուհը Ալլահըն Էանընա կիթտի» եազմըշ

իտի: Փաշա զաղէթալը եէրէ գօյուպ «Պու քիւ-
ֆիւր տիւր» պաղըրտը: Պէնտին իշինտէ հիւ-
քիւմէթ վէ վալի ալէյհինէ պիր չօգ սէօղլէր
վար իտի, օնլարա զազապլանտը զաննը իլէ,
«Հանկընը՝ էֆէնտիմ» տէյու սօրտում:

«Ինսանըն ճանը էօլտիւլիւ կիպի Ալլահըն
Էանընա կիթմէզ, ճէննէթ եէտի գաթ տըր, էվ-
վէլա իլք գաթա, սօնրա իքինճիյէ» Փիլան տէ-
յէրէք պանա ուզուն ուզատըյա ճէննէթի թա-
րիֆ էյլէտի վէ էօյլէ տէյիլ՝ մի տէյու պանա
թաստըզ էթտիրմէք իսթէտի:

Պէն իսէ «Փաշա պէնիմ ճէննէթէ ճէհէննէ-
մէ ազլըմ եէթմէզ» տէյիպ սափուշտըմ:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱՔԻ ՀԱՃԸՆԼԸԼԱՐԱ

Մ. Ամէրիգատա չօգ Հաճընլը եօգ տըր:
Թաիմինէն անլէր պէշ եիւզ գատար նուֆուս օ-
լուպ՝ անլէրին նըսֆը շարգտա, Նիւ Եօրք իլէ
Շիգալիօ արասընտա, հէր պիրինտէ 5-10 Փա-
միլիա օլմազ իւզրէ, Բաշէսթըր, Սիրէքիւս,
Պինհէհէթըն կիպի չհիւրլէրտէ տաղըմըշ հալ
տէ տիրլէր. նըսֆը տիկէրի իսէ զարպտա Գա-
լիֆօրնիանըն Փէսէտինէ չհիւրինտէ միւթէմէք-
քին տիրլէր: Պունլարըն ճիւլէսի տէ պու մու-
հաճիր հէմչհիւրլէրինին պէտպալթըլընա ա-
ճընրպ անլէրի պիր ան էվվէլ քէմի հայաթըն-
տան գուրթարմայա Էարտըմ էթմէք իսթէյօր-
լար իսէ տէ, ազ իսթիանա իլէ քէնտիլէր տալի
պու տիյարտա կիւճ հալ եէվմի թէյայլիւշարը-
նը չըգարապիլտիքլէրինտէն պու արղուլարընը
Իճրայա գատիր օլմայօրլար: Մամաֆիհ պուն-
լարըն արասընտա իսալը թիճարէթի իլէ մէշ-
ղուլ 3-4 Փամիլիա վար քի անլէր պալթիյար
պիր հալտէ տիրլէր: Պունլար տալի մուհաճիր
հէմչհիւրլէրի իշիւն վաղիֆէսիզ օլմամըշլար
տըր: Պունլարտան Փէսէտինէտէ մէսքիւն Պ.
Յարութիւն Փիլիպոսեան 1927տէ մա Փամիլիա
Սիւրիատաքի մուհաճիր հէմչհիւրլէրինի զի-
յարէթ էտիպ՝ անլէր իշիւն Չահլէտէ իշթիրա
էթմէք իւզրէ պիր եէր տէ ինթիլապ էթտի իսէ
տէ արաղի տալալը օլտուղունտան վազ կէչիւ-
տի: Քէզալիք 1929տա Փէսէտինէ թիւճարըն-
տան Պ. Կոստանթի Կէրթմէնեան գէվճէսի իլէ
պէրապէր Եոնանիսթանտա վէ Սիւրիատա պու
լունան մուհաճիրլէրի զիյարէթ էտիպ՝ պիր
գաշ այ սարֆ էտէրէք Պէյրուլ չհիւր ճիւլարըն
տա Փարզը եէրլէրէ պագար իսէ տէ մագսէտէ

միևմաքըդ պիր եէր պուլունմատըղընտան, պուլ կիւճ իշի օրանըն եէրլիսինտէն պիր գաչ միւթէ- պէր քիմսէլէրէ հէվալէ վէ պիր միգատար փա- րա պըրադըպ քէնտիսի Ամէրիգայա ալտէթ էթ միշ իտի: Ամէրիգայա կէլտիլիսինտէ տիկէր թիւճ ճարլար տա քէնտիսինէ հէմէֆքեար օլտուգլա- րընտան 1929ճու սէնէնին Օգոստոս ալընտա ալ թը քիշիտէն իպարէթ պիր յանճնախոմը թէշ- քիլ օլունարադ պէօյիւք պիր մէպլադ վէրմէյի վատ էթտիլէր:

Մէգըլըր թարիխտէն իթիպարէն Պէյրութ- տաքի քօմիթէ իլէ խայլը մուխապէրաթ ճէրէ- յան էյլէտի: Պէյրութտաքի քօմիթէ էգճան ու տիլ չալըշըպ պիր գաչ Փարզըր եէրլէրի ալմա- յա սընտըլար իսէ տէ հէր պիրիինի պիր մահ- զուրու չըգալըլընտան իշ կէրի գալտը: Պիր մա- հալ իշիւն «Սաթուռ ալտըգ» տէյու եաղըպ փա- յա իսթէտիլէր: Ամէրիգատաքիլէր տէրհալ իլք թազսիտ հալինտէ օն պին տալէր կէօնտէրտի- լէր: Լաքին փարա օրայա եէթիշմէգտէն «Փա- ղարըդ պօզուլտու» խապէրի կէլտի:

Թէճըրիւպէ իլէ պուլունտու քի պու իշ կէօ- րիւնտիւլիւ գատար սատէ վէ գօլայ պիր իշ տէ- յիլ տիր: Պու գատար կիւճիւք տահա արսա սա թուն ալընմապտան չըգտը, ալընտըգտան սօն- րա տահա նէ կիւճիւքլէրէր րասթ կէլինէճէք տէ յճմէղիդ:

Պիթթապի էն պէօյիւք կիւճիւք Ամէրիգա իլէ Սիւրիա արասընտաքի մէսաֆէնին իրադ- ւըլը տըր, օրատան էտիլէն սուալլար անլաշը- րպ՝ ճէվապ եէթիլէնէ գատար թէրթիպ պօզու- րայօր: Վազըթ կէշիյօր, Փիլէթիլէր պիր գաչ պին տալէր արթըյօր: Տիկէր թարաֆտան հիւ- քիւմէթ արթըգ միւսատէ էթմէյիպ՝ քէմփլէ- րին հէտմ էտիլէճէյի խապէրլէրի կէլիյօր: Պիր զըլ տահա եաղաշըյօր: Հէփ պու սէպէպլէրէ պինայէն, Կէրթմէնեան էֆէնտի գօմիթէնին հէր պիր ազասընա մէքթուպ եաղըպ՝ արամըգ- տան պիր աղայա վէքեալէթ եալիօտ սէլահի- լէթ ի քեամիլէ վէրիպ, կէօնտէրլիմէսինի միւ- նտիպ սալարլա՞ր մը տէյու սօրտու, օլ ալթը քիշիտէն պէշի պու թէրթիպի թահսին էտիպ՝ քէյլէրինի վէրտիլէր, լաքին պիր աղա րաղը օլմատըղընտան մէսէլէ պիր էյամ տահա սիւ- րիւնտիւ:

Իշթէ, իրտոէթ, ֆէտաքեարըդ վէ փարա կիւճիւլիւ եօգ իքէն, պիր սէնէ վազթ չիւրիւ-

տիւ: Նայիլ ի մէրամ օլունմատը: Վէ տահա սիւրիւնտիւրմէյէ հալ ու քէյֆիլէթին միւսաա- տէսի օլմատըղընտան, Ամէրիգատա տախի միւ- լի սէպաթ էթմէմիշ իգթիսատի տարըդ իւս- թէ կէլտիլիսինտէն, Պ. Կէրթմէնեան իլէ պու սա- թրրարը եազան պիր ան էվվէլ Պէյրութա պի- րիմիլին կիթմէսինի գաթիլէն գարար էթտիք, թա քի զիյատէ միւշքիւլաթա ուղրամապտան ա- մէլի պիր ատըմ ալմըլ օլալմ: Հիշ չիւպհէ էթ- մէղիդ քի տիկէր խայրիսահ պիրատէրլէրիմիդ տէ եա պիղիմ իլէ եա տա ալըրճա վատ էթտիք- լէրի մէպլաղը իսթէտիլէրի կիպի վէ մուհա- ճիր պիրատէրլէրիմիլին էն իւսթիւն խայրը ի- չիւն իսթիմալ էտէճէք տիրլէր:

Շիգալիօ սէմթինտէ պուլունան Հաճընը հէմէհէրիլէրիմիդ մուհաճիլէրիմիլի Սիւրիա- տա եէրլէշտիւրմէյէ օլան թէրթիպ վէ զայրէթի- միլի Հայաստանա մուխալիֆ պիր մուսամէլէ տէյու թէլազըր էտիյօրլար: Պու եանլըլ տըր: Արամըգտա Հայաստանա վէ Հայրենակցական չիւքէթիլէրիմիլին մէրամընա մուխալէֆէթ էթ մէք իսթէյէն եօգ տըր: Օրանըն նէ լէհինտէ նէ տէ ալէյհինտէ սէօյլէյէնլէրին տէտիլէրինէ ոարֆ ը զիհն էտիյօրուգ: Պրն. Կէրթմէնեան Հայաստանա իքի խանէ եափըլմադ իշիւն Նու- պարաշէնէ էլան 2500 տալէր վէրմիշ տիր, սա- իրլէր տէ գուտրէթիլէրի նէսպէթիւնտէ վէրմիշ- լէր: Անճադ մուհաճիլէրիմիլի օրայա նազլ է- տէպիլմէք պիղիմ իշիւն չիմտիլէք միւմքիւնիդ տիր: Օ պիղիմ իշիւն չիմտի սամէլի պիր թէ- շէպիլիւ տէյիլ տիր: Կէշէն սէնէ Բարեգործա- կանըն վէքիլի Վահան էֆէնտի Մալէգեան փէ- սէտիլէյէ կէլտիլիսինտէ, քէնտի թէճըրիւպէլէրի- նէ կէօրէ պիր խանէ ինչապը իշիւն Հայաստան- տա նէ գատար, Սիւրիատա նէ գատար փարա սարֆ էտիյօրլար, սօրտուղումուղտա, միւմա- իլիյ, «Սիւրիատա 250 տալէր իլէ մէյտանա կէլէպիլէն պիր էվէ Հայաստանտա 1250 տալէր կիտիյօր» տէտի- իմտի Փարզտան էվվէլ Փարզ վար մէսէլինճէ չիմտիլէք իլք տէֆա Փարզըմըգ մուհաճիլէրի օլտուգլարը եէրտէն պուրթարպ սնլէր իշիւն միւնասիպ պիր եէր պուլմադ էն Փաղիլէրինէ գուտրէթիլիզէ կէօրէ մէլճա խա նէլէր եափտըրմադ, սօգապտա գալան չօճուղլա րընըն մէքթէպ մէսարիֆլէրինէ եարտըմ էթ- մէք վէ գէման կէլիւր տէ Հայաստանա կէթմէք միւմքին օլուրսա կիտէնլէրէ տէ եարտըմ էթ- մէք տիր: Ալլահ իսթէր իսէ պու ալըն (Սեպտ.) 12նճի կիւնտէ Նիւ Եօրպտան եօլա չըգաճաղըմ:

Իմ տի տուանըղըն թէմէննիսի իլէ գալըրըմ պի-
րատէրնիդ :

Ս . Հ . ՏԵՎԻՐԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ԳԱԼԻՖՕՐՆԻԱՅԱ ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂՈՒՄ

Պու տէֆաքի Նիւ Եօրքտան 3200 միւ տահա
գարպա տօղրու պիր Եօլճուլուգ խտի : Օրատան
էօթէ Մուաթթալ Ուկիանոսը վէ տահա էօթէ
ճափօնիա տըր : Օրայա տա կիթմէք նիյէթիմ
Եօգ տըր : Պէշ կիւն վէ տէօրթ կիճէ շմէնտըֆէր
իչինաէ կիթմէլի իտիմ , թապիի թրէյնտէ եա-
թազ ալտըմ : Ամէրիգատա թրէյնտէ եաթազ ի-
լէ Եօլճուլուգ էթմէմիլ իտիմ վէ եաթազ ուսու-
լընը պիլմէյօր իտիմ :

Նիւ Եօրք սթէյլընընտա արապ համմալ չան
թամը ալըպ՝ վափօնա կէօթիւրտիւ վէ պիր եէք
կէօսթէրիպ՝ իշթէ եէրին պուրասը տըր տէտի :
Նատարանլար գարշը գարշըյա իբի թարաֆլը օ-
լուպ , գարշըմտա իբի թանէ կէնճ Ամէրիգալը
գըղլար օթուրույօր խտի : Պէշ կիւն Եիւզ Եիւզէ
պողարազ օթուրուպ՝ հիչ պիր շէյ դօնուշմա-
մազ պէնիմ գուսրէթիմ ֆէվլիյնտէ օլտուղու
շէօյլէ տուրսուն՝ կիճէ եաթմազ իշի նասըլ օլա-
ճաղրնա պիր տիւրիւ ազըլ էրտիւրէմէտիմ :
Խայր թէրէտտիւտտէն սօնրա գըղլարա սօր-
տըմ «Պէն եաթազ ալմըշ իտիմ , լաքին եաթա-
զա պէնդէք պիր շէյ Եօգ տըր , նէրէտէ եաթա-
ճաղըմ» : Գրգլար պաշըմըլ իւղէրինի կէօսթէ-
րէրէք , «Օրատա եաթաճաղսըն , եօգարը աշը-
լըր վէ սէն օրայա չըղարսըն» տէտիլէր :

«Աֆվ էտէրսինիդ սիղ նէրտէ եաթաճաղսը-
նըղ» սօրտում :

«Պուրատա աշաղըտա» ճէվապ վէրտիլէր :

Պիւթիւն պիւթիւնէ չաշըրտըմ : Թէրէտ-
աիւտ վէ հայրէթ իլէ Եիւզէրինէ պաղմաղտա
իքէն գըղլար միւլէթիւթըմը անլայըպ՝ «Գօրգ-
մա , եաթաղարըն էօնիւնէ փէրաէ չէթիլիւր վէ
քիմսէ քիմսէյի կէօրմէզ» տէտիլէր :

«Փէք ալա ամմա պէնի Եօգարըյա նասըլ
չըղարաճաղար , իփ իլէ՞ մի չէթէճէթէր» տէ-
յու սօրտում :

Օ արա էթրաֆտա օթուրան գատընլար տա
կիւլմէյէ պաշաղար , վէ գըղլարտան պիրի
«Արապ կարսօն մէրաիվէն կէթիւրիւ սէնի չըղա-
րըր» տէտի :

Միւլէթիւթ հալա հալլ օլմամըշ իտի , պիր

գաշ տաղիպէ տիւլիւնիւպ ուսուլ պիր սէս իլէ
«Եա կէճէ տըշարը չըղմազ լաղըմ կէլիւր իսէ ,
նէ՞ Եաթմալը իմ . էնէրքէն պաշընըղա տիւլմէմ
մի» , մըրըլտանտըմ :

«Սէն քէնտին էնէմէգսին , կարսօնը չաղըր-
մալը սըն» ճէվապընը ալտըմ : Անլատըմ քի չօ-
ճուպ վալիտէսինի չաղըրըր կիպի պիրինի չա-
ղըրմալը իտիմ :

Միւլէթիւթըմ պիթմէտի , տէրին պիր տիւ-
լիւնիլիւյէ տալտըմ : Եա կիճէ կէրի եաթաղըմա
կէլիւր իքէն եանըլապ՝ պաշգա եէրէ կիւրէրսէմ ,
հալիմ նէ օլաճապ խտի : Իշին իչինտէ տայազ
Եէմէք տէ վար իտի : Պու թէհիլէթէյի գըղլարա
սօրմաղա ութանտըմ , հէմ տէ գօրգտըմ , պէ-
րէթէթ վէրսին պիր գաշ սաաթ Եօլ ալմաղտան
ղաթէն պաշգա տօթլար տա փէյտա էյլէմիշ ի-
տիմ վէ տէրտիմի օնլարա անլաթտըմ : Էն ֆէ-
նասը պիղիւր եաթաղարըն սաղ թարաֆընտա ի-
քի Գաթօլիք մայրապետի եաթաճաղ խտի , վէ
տէհէթ պէնի իհաթա էյլէտի . . . :

Թրէյնիմիլ շըտսըն նէհրի գըլըսընտան սա
ղըլըր իքէն նէհր , տաղ , օրման մէնգարէլէրինի
սէյր էտէրէք Ալպանի , Սիւրաքիւզ , Պըֆալօ կի-
պի շէհրլէրտէն կէչիպ՝ սապահլայըն իրի կէօ-
լիւ գըլըսընտա Գիլիլէնտէ վասըլ օլտու : Պիւ-
մէմ քի թապիաթ քէնտի պիւթիւն կիւզէլիւր վէ
ճէլայընը պաշգա նէրէտէ պիր արայա կէթիւր-
միշ տիր : Նէհր , տաղ , կէօլ , օրման եէչիլիւր
հէր պիր ատըմ մամուր վէ կիւզէլ իտի :

Այնի վափօն իչինտէ պիր չօգ գատընլար
գըղլար , էրքէթէր ալթ վէ իւսթ եաթաղարտա
ուլուտուգ վէ գաղաաղ օլարազ իրի կէօլիւնիւն
ճէնուպի գըլըսընտան կէչէրէք Շիգափօյա վա-
սըլ օլտու :

Շիգափօյը , պու իւշ միլիօնըլ շէհրի թա-
րիֆ էթմէք հէմ մազսէտիմիլ խարիճիւնտէ , հէմ
տէ իմքեանսըղըլը արը : Օ նէ՞ աղամէթ , նէ՞
հաշմէթ , նէ՞ սէրվէթ տիր : 20 միլ պօյունտա
ճատտէլէր , Միշիկան կէօլիւ գըլըսընտա 20-30
գաթ պիւնալար , կէնիշ ֆապիլիգալարը , կիւնտէ
5000 սըղըր , գօյուն վէ սօմուգ պօղաղլայըպ
թէմիլլէյէն սալախանէլէրի , մէշհուր օլտուղու
կիպի տիւնեանըն էն մարիֆէթի խըրսըլ վէ
գաթիլ չէթէլէրի ճիհէթիլլէ տախի տիւնեատա
միլիլ Եօգ տըր : Գուրշուն , պըչազ , հէր կիւն
ի : պաշընտա օլտուղու կիպի՝ սօգաղտա մաթի-
նալը թիւֆէնիլ իլէ պիր պիրինի գըրարլար : Պիւ
Շիգափօյա իքէն պիր մէշհուր չէթէ ըլիսինի
ճուրղուլար : Հիւթիւթէթ տէյիլ , պիր պիրինի

վուրուրլար: Պու չէթէնին դադարնտա փօլիս միւտիրինտէն պաշլալը պիր չօգ հիւթիւմէթ տտմէրինէ վէրտիյի փարալարըն չէթէրի գու հուր էյլէտի: Կէօյա օնլար էօտիւնմ փարա ալ-մըլլար: Նէ ալա մէմլէթէթ, գաթիլլէր, խըրսըզ լար րէիսինտէն էօտիւնմ փարա ալմադ, ատա-լէթ վէ ասաիշ մէմուրլարը իչիւն կիւզէլ պիր չհասէթնամէ տիր: Պիր տահա Շիգալիօտան կէչէր իսէմ հօգարըտան աշաղըյա սիւահլանըպ էօյլէ կիտէճէյիմ:

Շիգալիօտա իւչ կիւն րահաթ էտիւլ՝ Սան-թաֆէ հօլու իլէ կիթմէթ իւզրէ թրէյնէ կիր-տիմ: Պու տէֆա ալթ գաթ հաթազ ալտըմ, թէ-սասըֆ օլաճազ, Էինէ Էանը պաշլմտաթի Էա-թադտա իթի Գաթօլիք մայրապետի վար իտի: Յ թարաֆտան էմին իտիմ, լաթին իւզէրիմտէ-քի Էաթադա պիր Ալաման կէլտի քի 200 փառնտ աղըրըղընտա, տաիմա գօնուչան վէ աղըրնտա թիւթիւն չիյնէյիպ ալէտտէվամ թիւթիւրէն պիր մօսթուրա իտի: Պիր Էաթազ էօնտէ իւչ չօ-ճուզլու պիր դարը, պիրադ էօթէտէ պիր պէպէք իլէ պիր դատըն, էթրաֆտա իսէ էքոէրի գըզ վէ դարը օլմազ իւզրէ Էէտի քիչի տահա վար իտի:

Շիգալիօտան կիճէ հարաքէթ էտիւլ՝ Բան-սառ էյալէթիւնտէն կէչտիք: Շարգտա կէօրիւ-լէն աղաճըզ վէ օրմանլար, Էափաշ Էափաշ դա-իլ օլմադա պաշլատը: Պիզ ճէնուչապ տօղըու էն-տիքճէ հէրարէթ արթտը, չօճուզլարըն վըզըր-թըսը վէ արա սըրա աղըրտաշտալարը տա պու օսանճըլ հօլճուլուղա իլափէ օլտու: Պէրէթէթ վէրսին օ Ալաման վէ պազը պաշլա հօլճուլար իլէ թիւթիւն իչէճէք օտայա կիտիւլ՝ գօնուչ-մաղա տէվամ էտիյօր իտիք: Փէչիման օլտուզ քի տօսթուճ Արրահամ աղալը իլզամ էտիւլ՝ պէ տապէր կէթիւրմէտիմ:

էրթէսի կիւնիւ տահա ճէնուչապ Նիւ Մէք-սիգօ էյալէթիւնէ կիրտիք, արթըզ հիչ պիր հա-յաթ էսէրի դալմատը: Եօլտա էթին օլան մա-հալլէրտէ դաթէն միսիւր մահսուլլարը պու սէ-նէքի գօրաղըլը սէպէպիւնտէն զաիֆ գալմըչ վէ գուրուճաղա Էիւզ թուլթմուչ իտի: Պիր աղտան պիւսպիւթիւն գուրու չէօլլէրէ տիւլտիւք, ար-թըզ նէ Էէչիլիք, նէ նէպաթաթ, նէ սու, նէ հայաթ վար իտի, Ամէրիգատա պէօյլէ գուրու վէ էօլլու մահալլէր օլտուզու խաթրըմտան կէչ-պէզ իտի: Պէն զանն էտէր իտիմ քի Շարգտաթի

էյալէթլէր կիպի պիւթիւն Ամէրիգա մէսքիւն, մամուր վէ չէն տիր: Նիւ Եօրք թարաֆլարընտա ինսան ինսանը թէփէլէրճէսինէ գալապալըզ, պուրատա իսէ հէր պիրի Ալամանիա Էա Պրան-սա դատար էյալէթլէր իսպիլ վէ գուրու իտի-լէր: Փէնճէրէտէն պազտըզճա քէնտիմի էսքի վաթանտա Գօնիա Էա էնդարէ օվալարընտա հօլ ճուլուզ էտիյօրըմ զանն էյլէտիմ:

Պու մինվալ իւզրէ Նիւ Մէքսիգօ, Թէքսաս վէ Արիզօնա էյալէթլէրինի կէչտիք, ամմա Նիւ Եօրքտա տէօքտիւլիմիւզ թէրտէն պուրալար-տա տաիսի խալլըճա տէօքտիւք: Շէտիտ սըճազ իչինտէ չէօլտէ պիր հօլճուլուզ իտի: Եօլտա տիգաթա չայան օլարազ Ամէրիգանըն իլք ա-սըլ Էէրլիլէրինէ րասթ կէլտիմ քի քիրլի գըր-մըզը պազըր րէնկիւնտէ, չիւրքին վէ պիչիմսիզ պիր էհալի իմիչէր: Սիյահլար պուլնլարտան տահա պիչիմլի կէօրիւնիւլօր: Գարըլարը պա-լարընտա էօրթիւ իլէ կէնիւ ուզոն ֆիսթան կի յինմիչ, պիր թազըմ սլօնճուզ իչիմէլէրի սա-թրյօրլար իտի: Նէ՛ աճայըպ ալը քի, տիւնԷա ասըլարճա պուրատաթի դօճաման տիւնԷատան վէ պու էհալիտէն իսպէրսիզ Էաշալը վէ պուլն-լար տա Սիւրիա, Պապէլօն, Մըսըր, Եուան, Բօմա վէ սօնրատան էվրօփա մէտէնիյէթլէրին-տէն իսպէրսիզ Էաշամըլլար իտի: Էնճամ Գօ-լօմպօս պիր Էօլ կէօսթէրմէսի իլէ էվրօփատան ազըն էտիւլ՝ պու մաիւլուզաթըն մէմլէթէթիւնի զապթ էթտիլէր վէ պուլնլարը պիր դաշ Էէրլէրէ թըզալըլ՝ օրատա ատէթա հպպս էյլէտիլէր:

Եօլտա կազ գուլոլարընա րասթ կէլտիք: Էլէթթրիք իլէ թուլլուպալար իչիլիպ՝ ալէտ-տէվամ կազ աղըտըյօր իտիլէր: Հէր քիմին ա-րազիսինտէն պէօյլէ կազ Էաղը չըզար իսէ, օ ստէմ պիր կիճէտէ զէնկիւն օլուր իմիչ: Պէչին-ճի կիւն էօյլէ սօնու տաղլարը կէչիպ, Լօս Ան-ճէլէս հուտուտընա կիրտիք վէ մէնդարէ պիւս-պիւթիւն թէպտիլ օլտու:

Պիրտէն պիրէ պաղլար, փօրթուզալ պաղ-չէլէրի, իտըմա, սէրվի, դարապիպէր, չինար վէ ճէվիզ աղաճլարը էթրաֆը իհաթա էյլէտի: Նէնի պիր իզլիմ, Էէնի պիր տիւնԷա, Էէնի պիր հայաթ իտի: Զանն էտէրսին Սինա չէօլլէնիւ կէչմիչ վէ Բանաան տիյարընա կիրմիչ իտիք: Գալիֆօրնիատա նէլէր կէօրտիւլիմիւ-ղիւ կէլլէճէքտէ Էաղաճաղըզ:

Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

ՏԻԿԻՆ ԵՍԹԵՐ Յ. ՔԵՇԻՇԵԱՆ

Տիկին Եսթէր Յ. Քէշիշեան Յունիս 1904 Սան Ֆրանսիսկոյ 69 սիւնին տէ վէֆաթ էյլէմիլ տիր: Մէրգումէ Կիլիկիասա Վեր. Յարութիւն Սարգիսեանն քէրիմէսի վէ Այնթապտա Պրն. Յարութիւն Նիկողոսեանն զէվճէսի

խոր: Կէնճ շաղընտա զէվճի վէֆաթ էտէրէք քէնտիսի իբի դրղարը իլէ տուլ գալմը իտի: Լաքին Տիկին Եսթէր պու ուզուն միւտտէթ զար Փրնտա կէրէք քէնտի էվլասարընն թէայիւլէիւ վէ կէրէք անլէրին թալիմ ու թէրպիյէսի էմրինտէ քէմալ և սատագաթ վէ իհթիմամլէ չալըշտրգտան մատա, քէնտինին իմանը վէ տինտար վէ Փաղիլ հայաթը նէթիճէսինտէ՝ պուլունտուղու հէր մահալտա կիւզէլ պիր թէէսիր պրագմագտա օլմուշ տրը: Այնթապտա պուլունտուղու միւտտէթտէ Քիլիսասընն գատընլարը արասընտա վէ Օր. Ռեբեկա Գրիգորեանն Այնթապտա պաշլամը իտիյի Մէն ի Միւսքիւրաթ Շիրքէթինտէ վէ սաիր նիլէ սըրալարտա Քրիսթիան Փաալիյէթիլէ փէք Փաիտէլի խրամէթլէր կէօրմիւշ իտի:

Պիր միւտտէթ սօնրա (1897տէ) քէնտի էվլասարը իլէ պէրապէր Ամէրիգայա կէլմէյէ մուվաֆֆապ օլտու իսէ, պու տիյարտա տախի էնվաի թարիզլէրլէ քէնտի միլլէթ վէ վաթանընա խրամէթ էյլէմէքտէ պուլունտուղու տրը: Վէ հէր նէրէտէ Լաշամը իսէ տէր հալ պիր քիլիսայա ազա օլուպ՝ օրատա քէնտի բուհանի թէէսիրինի հիսս էթտիրմիւշ տիր: Սան Ֆրանսիսկոտա ազասը պուլունտուղու քիլիսանն Զօ-

պանը Տօգ. Ուէսթ քէնտինին հագգընտա չու աթիտէքի չէհատէթի վէրմիւշ տիր:—

«Միսիս Եսթէր Քէշիշեան սէմատա քէնտիսինի պէլէյէն միւքեաֆաթը ալմագ իւզրէ պիլ տէն միւքարագաթ էյլէտիյինտէ արամըգտա պօշ պրագտըլը քիւրսիւլիւ տօլտուրաճագ պիր քիմսէ պուլունտամմը տրը: Քիլիսամըգտա անըն գալըզպ վէրտիյի սատէ, ճիտտի վէ աճալիպ չէհատէթլէրի զանն էտէրսին հալա իշիտիյօրուգ: Քիլիսէնին չօպանը մագամընտա ազալար արասընտա անըն գատար պանա ճէսարէթ վէրէն պիր մուլն պուլունտամմը տրը: Արամըգտա պուլունտուղու պու միւտտէթ զարֆընտա մէրգումէ միւլի կէօրիւլմէմիւշ տէրէճէտէ կիւզէլ, ճիտտի վէ վարլագ պիր Քրիստիան սիյրէթի իզհար էտէն պիր հայաթ Լաշամը տրը: Անտէ մանկվի գուվլէթ վէ լէթաֆէթ աճայիպ պիր սուրէթտէ իթթիֆագ էյլէմիւշ իտի: Օ քէնտի իման, մէպտէ վէ իսէալլարընտա սապիթ Եինէ տէ անլէրէ չիւրին, լաթիֆ վէ հալիմ պիր բուհ իլէ սարըլմը օլարագ Լաշար իտի: Եաշամագ իսթէր իտի Եինէ տէ էօլմէյէ հազրը իտի: Օ չիմտի ճէսէտաէն ուզագ տրը զաքին Բապպընն հուզըրընտա տրը: Վէ օլ հայաթըն կիւզէլ վէ էօլմէլ օլան թէէսիրի էվէէվմ քէնտինին Քիլիսէսինտէ Զօպանընտա, աիլէսի ազալարընտա վէ տօսթլարընտա տէվամ էթմէք տէ տիր:»

Տիկին Եսթէրին Զօպանընն պու ճիտտի վէ աճայիպ չէհատէթի կէօսթէրի քի անըն Ամէրիգատաքի հայաթը քէնտի միլլէթինին իսթիսէ չէրէֆ կէթիւրէն նէվտէն պիր հայաթ օլմուշ տրը: Պու հայաթըն հագիլի թէֆսիրի իսէ մէրգումէնին թա չէպապէթինտէն պէրու քէնտիսինի Քրիստոտա վագֆ վէ անըն իտարէսինէ թէսլիմ էյլէմիւշ օլմասընտա պուլունըլ: Օ վէֆաթընտան պիր գաշ հաֆթա էվվէլէտէք Քրիստոս իշիւն էօյլէ պիր չէվէ իլէ իշլէյօր իտի քի սոն կիւնլէրինտէ պուլունտուղու չէհատէ պիր հաֆթա զարֆընտա 40 գատար ֆամիլեալարթ զիյարէթ էտիպ, անլէրի Ալլահա գուլաղուգլաճագտա օլմուշ տրը:

Քիլիմ պէօյլէ պիր հայաթ հագգընտա իշիտիպ տէ, «Պէն սալիհլէրին էօլիւմիլ իլէ էօլէյիմ վէ ազրպէթիմ անլէրինքի կիպիլ օլտուն», տէմէլ:

Ռ. Գ. Գ.

ԳՐԶԼԱՐԸ ԹԱԼԻՄ ՈՒ ԹԻՐՊԻՅԷՍԻՆԷ

Այնթապ գրգլար Մէմինէրիսինին Պօթօն վէ ճիվարընտա պուլունան մէղունէլէրի քէնտի արալարընտա 54 տօլար պիր մէպլաղ ճէմ է-տէրէք Միւհասէսէ ի մէղքիւրէյէ քէնտիլէրին հիսսիյաթ ը թագտիրանէլէրինի պէյան էթմէք իւզրէ պու մէպլաղը Սիւրիատա Փազիր գրգլա-րըն թալիմ ու թէրպիյէսինէ թախսիս էյլէմիչ-լէր տիր: Պաշքա եէրլէրտէ պուլունան մէղու-նէլէրին տէ պու կիւզէլ էօրնէյէ իմթիսալ էտէ-ճէլէրինի մէմուլ տէրիզ: Մէղքիւր մէպլաղը իանէ էտէնլէրին իսմլէրի աթիտէ գօնուլմուշ տիր:—

Տօգ. Ազնիւ Իսրայէլեան, Տիկինլէր Մա-րի Ալլըզեան, Մէյրի Մուրատեան վէ Բահէլ Նա-զարեան պէշէր տալէր: Տիկին Վերգին Ինկիլիզ-եան՝ տէօրթ տալէր, Տիկինլէր Եսթեր Վար-դանեան, Ճիւլիկ Նազարեան, Ճէմիլէ Գան-ճապետեան, Մէրիյէ Ճօնճըլեան, Նուարդ Աղէ-եան, Վահիտէ Մինասեան, Բօզա Պապօեան, Բօզա Վարդանեան վէ Տիրուհի Պաղտօեան՝ իւ-չէր տալէր, Արշալոյս Հալլաճեան իքի տալէր, Երանիկ Հալլաճեան պիր տալէր:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Արճէնթին ինգիլապը.— Արճէնթինտէ գու-հուր էտէն ինգիլապ էփէյիճէ մուվաֆֆազ օլ-մուշ տիր: Բէիս Իրիկօյէն էվլէլա րէիս վէքիլի տօգթօր Մարթինէզի քէնտիսին եէրինէ ումուր պաշընա գօյուպ քէնտիսի կիլզէնմիշ խոթ: Լա-քին ինգիլապ պաշընտա պուլունանլար էհալի-նին տէ մուսվէնէթիլէլէ իտարէյի էլէ կէչիլիպ րէիս Իրիկօյէնին վէ վէքիլինին իսթիֆասընը թալէպ էթմիլէր վէ անլէրի տէրտէսթ վէ թէվ-զիֆ էտէրէք եէրինէ մուվազգաթէն ճէնէրալ Ուրիպուրուլը րէիս իլան էյլէմիլէր: Օ տախի տէրհալ իտարէ ի իւրֆիլէլէ իլան էթմիլ տիր: Իրիկօյէն սաթլըճան իլլէթինտէն թուլթուլմուշ տէյու իսապէր վէրիլտիյինտէն՝ անըն իլէ նէգա-քէթլէ մուսամէլէ էտիյօրլար: Պիր գաշ կիւն սօն րա Իրիկօյէն թարաֆտարլարընըն եէնի իտա-րէ ալէյհինտէ գըյամ էթմէլէրի իւզէրինէ թէք-րար Պուէնսու Այրէստէ պիր հէյէճան գուհուր է-տէրէք եիկիրմի գատար մազթուլ վէ 200 գա-տար հարալը օլմուշ իսէ տէ, թէզիյէ թէսքին էտիլմիշ տիր: Պու ինգիլապ ասքէրի գուլվէթլէ իճրա էտիլմիշ վէ էլան իտարէ ի իւրֆիլէլէ ալ-թընտա պուլունտուղու իչիւն Մ. Ամէրիգա պու

մէվճուտ օլան հիւքիւմէթի թանմագտա պիր միւտտէթ թէրէտուլտ էթտիքտէն սօնրա նի-հայէթ Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսա իլէ պէրապէր թանմըշ տըր: Իրիկօյէն պիր կէմիյէ րաքիպէն մէմլէքէթտէն այրըմըշ տըր:

Գարիպիան տէնիգիմտէ պօրա.— Աթլան-թիգ օղիանոսընըն օրթասընտա Գարիպիան տէ-նիգի տաիրէսինտէ արա սըրա Սեպտեմբեր ա-յրնտա չէտիտ պիր պօրա գուհուր էտիպ՝ օրա-տաքի ատալարա պէօյիւք զիյան վէրիւր: Չանն օլունտուղունա կէօրէ պունըն սէպէպի չու տըր քի, խաթթ ը իւսթիլատա հազըն պիր եէրտէ հէրարէթ պիր նօգթատա հապալը եօգարը տօղ-րու սիւրէրքէն հապա տօլանմայա պաշլար վէ չըգտըգճա պու տօլանան հապանըն հէրարէթի արթար, վէ եօգարտա սօղուպ պիր իզլիմէ եէ-թիլինճէ օրատա եաղմուր հասըլ էտէր: Պու տօ-լանան հապա վասի պիր միգեհաստա իլէրի տօղ-րու եիւրիւմէյէ պաշլար վէ չիտտէթ քէսպ է-տէր: Պու եիւրիւլէն տաիրէնին գուլթուր պա-պէն 300-400 միլ վիւսաթընտա օլուպ՝ սաաթտա 80-100 միլ սիւրաթլէ վէ էօնիւնէ կէլէն չէյ-լէրի սիւփիլիւլպ կէօթիւրէրէք կիտէր: Պու պօ-րալար սայքի հէր սէնէ վուզու պուլուլօր: Լա-քին պու սէնէքի էն չէտիտ նէվտէն օլմուշ տըր: Վէ սիւրաթը սաաթտա 150 միլէ գատար չըգ-մըշ տըր: Եօլտա Սան Տօմինիկօ չէհրինէ թէսա-տըֆ էտիպ՝ սայքի պիւթիւն չէհրի խարապ էթ-միշ, 4000 քիլինին էօլիւմիւնէ սէպէպ օլմուշ, 5000 քիլի եարալանմըշ տըր: Չայաթ 40 միլիօն տօլարտան Փազլա տըր տէյու թախմին էտիլի-յօր: Պու պօրալար պազէն Ամէրիգա գըթասընա տա կէչիպ էփէյի խասարաթը միւսիւլ օլուր:

Էվրօփա Ֆէտըրէյընը.— Մ. Պրիանըն էվ-րօփա տէվլէթլէրինին իթթիհատընա տաիր մէյ տան ը միւզաքէրէյէ գօյտուղը փրօկրամ Սեպ-տեմբեր 8տէ Ճինէվատա 27 տէվլէթլէրին մու-րախասալարընտան իպարէթ պիր հէյէթ հու-զուրունտա միւզաքէրէ էտիլմիշ տիր: Օրատա Մ. Պրիան քէնտի փրօկրամընա տաիր Էվրօփա տէվլէթլէրի թարաֆընտան գապուլ էթտիլի ճէվապլարըն մէալընը տա վէրմիշ վէ հէր քէս պէյան ը էֆեհարա պաշլամըշ տըր: Պու սը-րատա պէլլի խաթիպլէր Ֆրանսանըն վէ Ինկիլ-թէրրանըն խարիճիյէ նազըրլարը օլմուշ տըր: Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազըրը Մ. Չէնտըր-սըն պու Փէտէրէյըն մէսէլէսինին ճէմիլէթ ի Ագվամ էլինէ թէսլիմ էտիլմէսինի թէքլիֆ էյ-լէմիշ, վէ Ֆրանսա էվլէլա պունա մուխալիֆ

սյուլուենմուշ իսէ տէ սօնրա գապուլ էյլէմիւ տիր: Թէքրար Սեպտ. 11-է մէգքիւր մէսէլէ ձէմիյէթ ի Ազվամտա միւզաքէրէ հտիւմիւ տիր: Պուշտա ինկիլթէրրանըն խարիճիյէ նապլըր Մր. Հէնտըրսըն էվրօփանըն պէօյլէ պիր ֆէտըրէյլըն թէչքիլինտէն էվլէլ թահտիտ ի թէսլիհաթ մէսէլէսինտէ պիւթիւն էվրօփանըն իթթիհատը ինկիլթէրրաճա պիր շարթ ը էլզէմ օլտըղընը թէչքիտ էյլէտի: Պրիան իսէ էվրօփա ֆէտըրէյլըն իչիւն իթթիհատ հտէրսէ թահտիտ ի թէսլիհաթըն տահա գօլայ օլաճաղընը խտիտ էյլէտի: Մր. Հէնտըրսըն պու մէսէլէտէ ձէմիյէթ ի Ազվամըն էն երւքսէք նուֆուզ մէնպարը թանըլմասընը ֆալէպ էյլէտի վէ Պրիան պուշտա քէնտի իլէ իթթիֆազ էյլէտի: Պու փրօկրամըն միւզաքէրէսի ձէմիյէթ ի Ազվամտա տէվամ հտէրէք էնճամ շու գարարա կէլմիւլէր տիր քի, ձէմիյէթ ի Ազվամ թարաֆընտան թային օլուենան պիր գօմիթէ պուշտ տիգպաթ իլէ թէֆթիւ հտիպ՝ մուսայէն պիր շէքլէ գօյտուգտան սօնրա կէլէճէք Սեպտ. տէ անը ձէմիյէթ ի Ազվամա թագտիմ էյլէսին:

Ֆրանսա իլէ Իթպիլիանըն միւնսէպէթի.— Պու տրատա Ֆրանսա իլէ Իթալիա արասընտա թէսլիհաթճա շէտիտ պիր ըգապէթ տէվամ էտիյօր: Նիչէլէրթն իթիգատընճա մուհարէպէ հաղըն տըր: Իթալիա իլէ Եուկօսլավիա արասր տա կէրկին տիր: Պէլկրատտան վէրիլէն պիր խապէրէ կէօրէ Ֆաչիսթէր պու կէչէն սէքիզ սէնէ զարֆընտա Իթալիա թէպասը օլան Սլավ լարտան 2172 նուֆուս էօլտիւրմիւլէր վէ 20,000 գատար Խըրվաթլարը հապս հտէրէք անլէրի թաղիպ էթմիլէր, վէ անլէրէ ախտ օլան 3200 մէքթէպլէրինի հաղմա հտիպ՝ հազմըլար տըր: Իթալիա խտարէսի ալթընտա 600,000 Սլավ պուլուենույօր: Պու վաղըլարտան թահրէք օլուենարազ Զաղրէպտէ Իթալիա ալէյհինտէ նիւմայիլէր օլմուշ վէ Իթալիա պայրաղընը էհալի եըրթմըլ տըր: Ֆրանսանըն Եուկօսլավլարա քիւլիյէթլի ճէպլսանէ վէ սիւահ վէրտիյի տէ ըիվայէթ հտիլիյօր: Պու սրրատա Զէխօսլավադիա, Լէհիսթան վէ Բուճանիա տախի Ֆըրանսա իլէ միւթթէֆիզ տիրէր: Իթալիա պուշտը պիլէրէք քէնտիսի տէ Մաճարիսթանլէ իթիլաֆա կէլիյօր:

Ալմանիատա Ինթիլսապ.— Կէչէն հաֆթա Ալմանիա փարլամէնթի իչիւն վուգու պուլան ինթիլսապըն նէթիճէսի պիր խուսուստա փէք ճալիպ ի տիգպաթ օլմուշ տըր: Պու ինթիլսապ—

տա Միլլի Սօչէլիսթ հախօտ Ֆասիսթ թամիր օլուենան ֆըրգա մէմուլին զայրի սուրէթտէ պէօյիւք պիր էքսէրիյէթ գաղանմըլար տըր: էվլէլլա փարլամէնթտէ անլէրին օն իքի ազասը վար իքէն պու քէրրէ 107 ազալարը օլմուշ տըր: Պուշտան երւքսէք սայր Սօչէլիսթլէրինքի տիր քի 143 տիր: Տիկէր ֆըրգալարընքի հէփ 100-տէն աչաղը տըր: էկէր հիւքիւմէթ պու ֆըրգանըն էլինէ կէչէրսէ խտարէյէ էփէյի եէնի շէյէր կիրտիթէճէքլէր տիր: Ֆասիսթլէրին փրօկրամընտա պէլլի նօգթալարտան պաղըր աթիտէքիլէր տիր: Ավսթրիայը Ալմանիա իլէ պիր էլէտիլմէք, Վէրսայլ ահտնամէսինի լաղվ էթմէք, Ալմանիանըն գօլօնիլէրինին խտէսի, Եէհուտիլէրի եա մէմլէքէթտէն պիւսպիլթիւն թէպիտ էթմէք եա տա ըէյ հազգլարընը պաթթալ էթմէք, մէմլէքէթտէ պիւթիւն արադիյի միլլի գըլմազ, Ալման օլմայանլարը մէմլէքէթտէն չըգարմազ վէ Ալման օլմայանլարըն մէմլէքէթէ հիւքիլ էթմէսինէ միւսաստէ էթմէմէք: Պուշտարըն ըլիսի Մր. Հիթլէր Ավսթրիատա սօղմուշ, սօնրա Ալմանիայա կէլմիւլ, պիր վազըթ սիյասի գապահաթ իչիւն մահպուսիյէթէ հիւքմ հտիլմիւլ պէլիլ վէ թէչքիլաթտա մահիր պիր քիմսէ տիր:

Թիւրքիա իլէ Անէմիսթան.— Պու իքի տէվլէթ արասընտաքի մէսէլէ հալլ օլուենատը: Անէմիսթան թարաֆընտաքի Բիւրտլէր ասըլարա հարտըմ հտիյօր վէ պուրատա տարա կէլէնլէր Անէմիսթանա գաչըյօր: Թիւրքլէր Մօկու թարաֆընտան Անէմ թօփրաղընա կիրտիլէր քի պու պէյն էլ միլլի գանուենա գարչը տըր: Անէմ փրօթէսթօ հտիյօր վէ նօթալար կիտիպ կէլիյօր, ինն տէ Թիւրքլէր օրատան չըգաւտըլար: Թիւրքլէրին պու ասըմը ասըլ փան—Թուրանիզմ մագսէտինէ տօղրու պիր ատըմ տըր: Թիւրքլէր Անէմիսթանըն Ատրպէյճան գըսմընը ալըրլար իսէ, օթարաֆ Թաթարլարը իլէ տօղրուտան ալազայա կիրմիւլ օլուրլար: Տահա էթթէտէ տախի Թիւրքլէր, Թիւրքմէնլէր վար տըր: Պու եօլ իլէ Հայաստանտան Անէմիսթանա տօղրու եօլ տախի գափանըր: Պուշտան իչիւն մուհարէպէ օլմասը չօգ իհթիմալ տըր, եինէ տէ Թիւրքիա չիմտիքի իգթիսատի տարլըգ էսնասընտա Անէմ իլէ հարպա կիրմէք իսթէմէգ: Կէրչի Թիւրք օրտուսը Անէմիսթանտէն տահա մուշթաղամ վէ տահա հաղըր իսէ տէ Նատիր Շահ տախի էփէյի պիր օրտու հաղըրլամըլ տըր: Բուսիա տախի Թիւրքլէրին պու մէսլէքինտէն խօշլանմազ օլըր

քի օ ճիշդթան սէ պիր օյուն չըգար: Նատիր Շահ աւմիշ տիր քի, «Մէմլէքէթի Թիւրքլէրէ վերմէքսէն իսէ Պօլէվիզ օլմասընը թէրճիհ էյլէրիմ»:— Թիւրքլէր Սթանպօլտա էվրօփա թա րաֆընտան Ասիայա տօղրուտան շմէնտըֆէր կէշմէսի իշիւն պիր քէօիրիւ եափտըրմագ մագ սէտինսէ տիրլէր վէ իքի Տանիմարգա շիրքէթի փլանլար վէրմիշ տիրլէր: Փարիզ Օսման լլ տիրուն ը ումումիյէ իտարէսի պունա փրօթէսթօ էտիրօր: Ձիրա Թիւրքլէր հէր սէնէ պօրճ լարընըն պիր իւշիւնճիւսիւնիւ թէտիրյէ էթմէլի իքէն՝ 270 պին տօլար սարֆ էտիւլ՝ շմէնտըֆէր եափտըրմըլար տըր: Փարիզ սէֆիրի Ռէուֆ պէյ Թիւրքիսիւն էվրօփայա եազլաշմասը թարաֆտարը իմիշ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հայ մուհաճիրլէրին Եոռնանիսթանտա դալլպ դարմամասը Եոռնան հիւքիւմէթիւնին ճիտտի միւթալէասընա մատտէ օլմուշ տըր: Անլէր Եոռնան թէպաասը օլմայարագ օրատա տահա ուղուն պիր միւտտէթ իգամէթ էթմէլէրինէ միւտաատէ օլունամոյաճագ տըր: Էրմէնիլէր իսէ պաշգա պիր մէմլէքէթէ հիճրէթ էթմէյէ րապի տէյիլլէր, վէ Եոռնան թէպաիյէթիւնի դապուլ էթմէլէրինէ տէ Թիւրքիա իլէ օլան ալապարըր վէ օրատաքի էմլաքլարընըն մէսէլէսի մանի օլմագտա տըր: Էրմէնիսթանա հիճրէթ էթմէլէրի տէ փէք միւլշիլ պիր իշ տիր: Անլաշըլան Եոռնան հիւքիւմէթի պիր թարաֆտան ճէմիյէթ ի Ազվամլէ, տիկէր թարաֆտան տա Թիւրք հիւքիւմէթի իլէ միւլաքէրէտէ պոլլուտունօր: Լաքին պու միւլաքէրաթըն թապիաթը վէ նէթիճէսի էլան մալիւմ տէյիլ տիր:— Սթանպօլտա Արնաւուտ Քէօյիւ Ամէրիգան Գօլէճիւտէն պու սէնէ 41 միւնթէհի գըզլարտան 8ր Հայ տըր:— Ֆրանսատա Րէնսիտէ Դպրոցասէր Վարժարանտան 12 գըզլար միւնթէհի օլտուլար:— Կամաուրլար Մարսիլիտա քիլիսէ հալլուսընտա Անգրանիկին սանէմիւնի եափմաղա գարար վէրմիշլէր տիր:— Վէնէտիկտէքի Մուրատ Րափայէլեան մէքթէպիւնտէն պու սէնէ 16 միւնթէհիլէր չըգմըլ տըր: Օրանըն տեւուշը Հայր Հայցունի տիր:— Իսվիշէրատա ումում էվրօփա միւհէնտիսլէրիւնին գօնֆէրանսը իճրա օլունտու: Ֆրանսա թարաֆընտան Տիրան Սէֆէրեան իսմիւնտէ պիր Հայ թային օլմուշ իտի: Թագաթիմ օլունան 60 գատար փլանլար իշիւնտէն ալթընը գապուլ օլունտու քի իքիսի Սէֆէրեանըն իճատը տըր:— Նար Լուր վէ Ժամանակ կազէթալարը թարաֆընտան պիր հէյէթին Եալօլատա եէնի սիյասի Փըրգա րէիսի Ֆէթհի պէյ իլէ օլան միւլաքաթընտա Էրմէնիլէրին մէմլէքէթտէ սէրպէսթ Եօլճուլուգ էթմէյէ միւսաատէ պուլմալարընա տաիր վուգու պուլան սիւալլարընա գանաաթպաիշ պիր ճէվապ ալամամըլար տըր:— Հայկպին էն գէնիկին Արապ Կալիսիւտէն Հաճի Մուրատ ճապրի պիր Էրմէնի կէնճ չօֆէրի քէնտի խանէսիւնտէ Էօլտիւրիւլպ՝ ճէսէտինի փէնճէրէսիւնտէն սօգաղա աթմըլ վէ մէրգում հիւքիւմէթ թարաֆընտան տէրտէսթ վէ հապս էտիւմիշ տիր:— Փրօվիտէնսին Հայ Աւետ. քիլիսէսի չօպանը Ֆիլատէլֆիւսըն Հայ Աւետարանական Ժողովական քիլիսէսիւն չօպանըլընա տալէթ էտիւմիշ վէ տալէթի գապուլ էտէրէք Սեպտ. իպթիտասընտան իթիպարէն պու եէնի մէմուրիյէթիւնի տէրիւհտէ էյլէմիշ տիր:— Վեր. Հայկ Ատաուուրեան Յուլիս 2տէ Պուէնսու Այրէստէքի հովուական խըտմէթիւնէ պաշլամըլ տըր: Շիմտիլիք իպատէթ մահալլարը Գաթէ իյանին Նօ. 976 տըր:— Վեր. Մ. Կ. Փափագեան Սեպտ. Տտէ սէլամէթլէ Նիւ Եօրգա վասըլ օլարագ, հէման օլ կիւնտէ Պօսթօնա ագիմէթ էթմիշ տիր:— Վեր. Ս. Տէվրեան Սեպտ. 12տէ Պէյրուլթա կիթմէք իւզրէ Նիւ Եօրգտան հարաքէթ էթմիշ տիր: Օրատա Հաճընը մուհաճիրլէրի իսքեան էթմէք իշիւն նադարէթ էտէճէք տիր:— Երուսաղէմ Փաթրիգիւնին ինթիխապը իշիւն թէրթիպ օլունան գանունամէ Լօնտրատան րէսմէն գապուլ օլունմուշ տըր:— Կաթողիկոս ինթիխապը իշիւն Էմիաճիւնտէ ազա էտիլէճէք օլան մէճլիսէ, Ամէրիգանըն Շարգի էյալէթլէրի թարաֆընտան Վահան Քիւրքեան, Հայկ Սմսարեան, Մաղաք Պէրպլեան վէ Ա. Նազար էֆէնիտիլէր, վէ Գալիֆօրնիատան Յակոբ Նշկեան վէ Սողոմոն Պասմաճեան էֆէնտիլէր ինթիխապ էտիւմիշլէր տիր:

ՌԻՖԱԳ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

— Թիւրքիատա եէնի սիյասի Փըրգա թարաֆտարը իլէ Իսմէթ փաշա թարաֆտարըլարը արասընտա իգմիւրտէ պիր արպէտէ վուգու պուլարագ պիր գաշ քիշի Էօլտիւրիւլպիւշ, պազըլար տա եարալանմըլ տըր: Իգմիւր վէ ճիվա-

ընտա պու եկնի ֆըրգայա մէնսուպ օլանլար էփէյի վար կէօրլունիւյօր:

— Կէչէն սէնէ Նիւ Եօրպտա 426 գաթլ վու-գու պուլմուշ, 1088 գաղաէն տիւշէրէք էօլէն վէ 1521 սօգաղտա վուգու պուլան գաղալար-տան էօլէն օլմուշ տըր:

— Պու սէնէ Սետպ. 8աէ Նիւ Եօրպտա աշը-լան 1100 միլլէթ մէքթէպլէրինտէ 1,250,000 տէն Փաղլա չակիրտ պուլունույօր:

— Նիւ Եօրպըն կէճէ մէքթէպլէրինտէ 120,000 թալէպէ թահսիլ իլէ մէշղուլ տըրլար: Պուշլարըն պաղըսը քէնտի սէնաթլարընը իս-լահ էթմէք, պաղըլարը եկնի իշլէրէ հաղըրլան մադ, պաղըլարը տա սալթ թահսիլ ի իլմ էյլէ-մէք իւզըէ չալըշըյօրլար:

— Պաղէսթին մանտէթի՝ ճէմիյէթ ի Ագ-վամտա միւղաքէրէ էտիլիքէն ինկիլթէրրա-նըն խարիճիյէ նաղըրը ճէմիյէթ ի մէքթիւրէ-նին մանտաթէրլէրի մուսախէղէյէ հաղդ ու սէ-լահիյէթի պուլունտուղունը գապուլ իլէ պու խուսուստա իլք աղըղտա թութտըղը շէտիտ մէվգիի թատիլ էյլէմիշ տիր:

— Պէյաղ ատատա Անտրէնին տիկէր պիր րէ ֆիդիին տէ ճէսէտի պուլունմուշ տըր:

— Տալկըճլար հալա ինիսիթ կէմիսինաէքի խաղինէլէրի չըգարմադ իշիւն չալըշըյօրլար: Էփէյի մուհիմ քեաղըտլար տախի չըգարըլմըշ տըր:

— Իթալիանըն Էանընտաքի Սթրոմպօլի ա-թէֆիշանը թէքրարէն հարաքէթէ պաշլայըլ՝ Էաղընընտա օլան պիր գաշ քէօյէ զիյան վէրմիշ տիր:

— Ամէրիգատա ամէլէյէ իշ պուլմադ խէյ-լիճէ միւշքիլէշմիշ օլտըղը իշիւն րէիս Հոսլըր՝ մէմլէքէթէ կիրէճէք օլան մուհաճիլէր արա-սընտա ամէլէ սընֆընըն զօթայա տախիլ էտիլ-մէմէսինի էմր էյլէմիշ տիր:

— Հայֆատա Գաթօլիքլէրլէ Միւսլիման-լար արասընտա պիր մէգարիսթան մէսէլէսին-տէն տօլայը զուհուր էտէն արպէտէտէ էլ Զա-մէր կաղէթասընըն մուհարրիլի թէլէֆ էտիլ-միշ վէ պաղըլար տա Էարալանմըշ տըր:

Պիճի ԿիՕՆՏէՐԻԼԷՆ ՔԻԹԱՊ

«Այսպէս Ապրեցանք», գրեց Յովհաննէս Աւագեան, 136 էջ, Գին \$1.00, Դիմել հեղի-նակին.—

H. Avakian, 331 Fourth Ave., New York, N. Y.

ԻԼԱՆ

Նիւ Եօրպուն շէհր մէքթէպլէրինին Հէյէթ ի Իտարէսի Թարաֆընտան աթիտէքի իլան նէշը էտիլիլ.— «Ինկիլիզէէ էօյրէնմէք վէ Մ. Ա-մէրիգա սիթիընը օլմադ իշիւն լաղըմ կէլէն չարթլարը էօյրէնմէք իսթէյէն էրքէլէրէ վէ գատընլարա հէր կիւն մէճճանէն տէրսլէր վէ-րիլէճէք տիր: Պու Փուրսաթտան իսթիֆատէ էթմէք իսթէյէն հէր քէս Երկուշարթի էօյլէ-տէն սօնրա սաաթ 3-5տէ վէ Ուրբաթ կիւնլէրի սապահըն 10-12սիտէ աթիտէքի մահալա միւ-րաճէաթ էթսինլէր:

Public School 27, 215 East 41st Street,
Near Third Ave., Manhattan

ԻԼԱՆ

Այնթապը Զակոր էֆ. Պէղճեանըն քէրիմէսի Օր. Ալիս իլէ Պրն. Հէրի Բաֆաէլեանըն նիքեա-հը Օգոստոս 30տա Պօսթօնտա վեր. Ա. Թ. Պաղտիկեան եկտիլլէ իճրա էտիլմիշ տիր: Եէ-նի թէշքիլ օլունան պու ալիէնին էտրէսի շու տըր:—

Mr. & Mrs. H. Raphaelian, 13 Brimmer St.
Watertown, Mass.

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ. Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Քիլիսէ Խաթէլիյի

Քիւրտլէր վէ Պիգ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Հայաթ Մէսլէյիմիգ

«Քիլմի Պիլէֆի» վեր. Մ. Կ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Տիգգաթ

վեր. Կ. ՄՈՒՄՃԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Պիր Փրէնսէս իլէ ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Ամերիգատաֆի Հանընլըպա

վեր. Ս. Հ. ՏԵՎԻՐԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԵՎԼԻ

Գալիֆօրնիայա Եօնուլուղում

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Տիկիմ Եսթեր Յ. Բէշիշեան Ռ. Գ. Գ.

Գըղարըն Թալիմ ու Թէրալիյէսիմէ

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ